

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 5. 3. 2014
COM(2014) 130 final

ANNEXES 1 to 3

PRÍLOHY

k

OZNÁMENIU KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

**Zhodnotenie vykonávania stratégie Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného,
udržateľného a inkluzívneho rastu**

Príloha I: Hlavné kroky v rámci európskeho semestra

	November	December	Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október
Európska komisia	jesenné hospodárske prognózy Komisia uverejňuje ročný prieskum rastu a správu o mechanizme varovania stanoviská Komisie k návrhom rozpočtových plánov			zimné hospodárske prognózy dvojstranné stretnutia s členskými štátmi	Komisia uverejňuje hĺbkové preskúmania krajín s potenciálnymi ekonomickými rizikami	dvojstranné stretnutia s členskými štátmi	jarné hospodárske prognózy Komisia navrhuje odporúčania pre jednotlivé krajiny v oblasti rozpočtovej, hospodárskej a sociálnej politiky					dvojstranné stretnutia s členskými štátmi
Európska rada/Rada	ministri financií diskutujú o stanoviskách k návrhom rozpočtových plánov	ministri členských štátov prijímajú závery o RPR a SMV a dohodu o hlavných prioritných oblastiach			vedúci predstavitelia EÚ prijímajú hospodárske priority na základe RPR		ministri členských štátov diskutujú o odporúčaniach pre jednotlivé krajiny	vedúci predstavitelia EÚ schvaľujú konečné znenie odporúčaní pre jednotlivé krajiny				
Členské štáty		členské štáty prijímajú rozpočty			členské štáty predkladajú svoje programy stability, resp. konvergenčné programy (o rozpočtovej politike) a národné programy reforiem (o hospodárskej politike)						členské štáty predkladajú návrhy rozpočtových plánov a programy ekonomického partnerstva (krajiny podliehajúce EDP)	
Európsky parlament			rozprava/uznesenie o RPR								rozprava/uznesenie týkajúce sa európskeho semestra a odporúčaní pre jednotlivé krajiny	

Vysvetlenie skratiek: **RPR**: ročný prieskum rastu; **SMV**: správa o mechanizme varovania; **OJK**: odporúčania pre jednotlivé krajiny; **EDP**: postup pri nadmernom deficite; **HP**: hĺbkové preskúmanie.

Európska komisia

Príloha II: Prehľad pokroku v plnení cieľov stratégie Európa 2020

Kontext:

V prípade každého z cieľov stratégie Európa 2020 táto príloha skúma:

- doterajší pokrok na úrovni EÚ a uvádza prípadné scenáre do roku 2020,
- najnovšie dostupné údaje o výkonnosti na vnútroštátnej úrovni a ciele, ktoré si členské štáty vytýčili do roku 2020,
- trendy vo výkonnosti na vnútroštátnej úrovni, prípadne doplnené o porovnania v medzinárodnom meradle.

Grafy sú založené na najnovších údajoch, ktoré boli k dispozícii vo februári 2014. Priemery EÚ sa týkajú EÚ-28, pokiaľ nie je uvedené inak.

Podrobné údaje, ktoré obsahujú viac premenných, sú pravidelne aktualizované a sú k dispozícii na [webovej stránke Eurostatu:](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators)
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators

Ďalšie informácie a podrobnosti o cieľoch sú dostupné na webovej stránke:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators/targets

Kompletná správa, ktorá obsahuje ďalšie metodické a štatistické vysvetlenia, bola vypracovaná na jeseň 2013 a je takisto k dispozícii na tejto stránke:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-02-13-238/EN/KS-02-13-238-EN.PDF

CIEĽ STRATÉGIE EURÓPA 2020 V OBLASTI ZAMESTNANOSTI

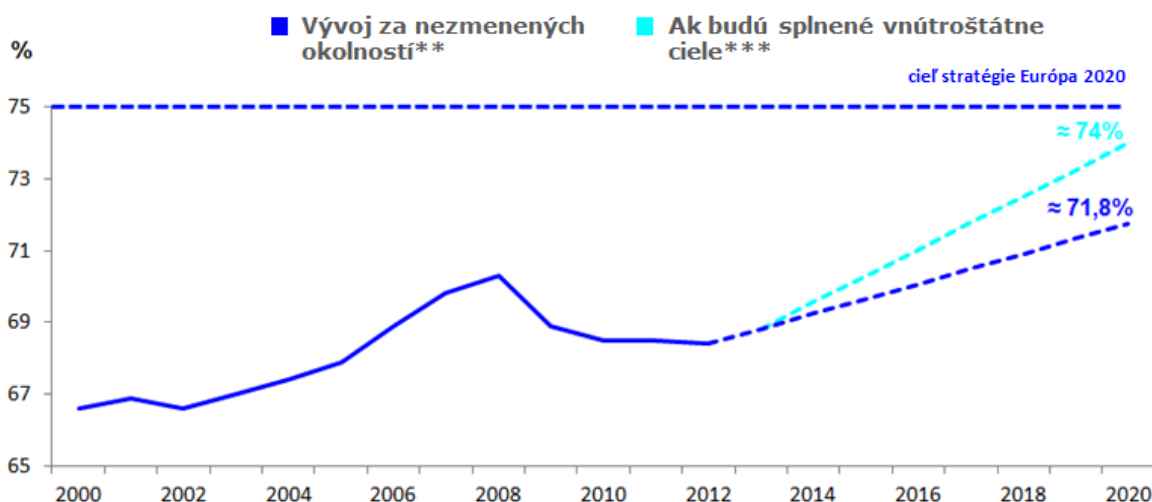
ZVÝŠIŤ MIERU ZAMESTNANOSTI OBYVATEĽSTVA VO VEKU 20 – 64 ROKOV ASPOŇ NA 75 %

1. Súčasný stav na úrovni EÚ

Miera zamestnanosti v EÚ v niekoľkých posledných rokoch stagnuje a zostáva nižšia než cieľových 75 %, ktoré sa v stratégii Európa 2020 stanovili v súvislosti so zamestnanosťou obyvateľstva vo veku 20 – 64 rokov. Po plynulom rastúcom trende v rokoch 2000 až 2008, keď miera zamestnanosti v EÚ vzrástla zo 66,6 %¹ na 70,3 %, klesla miera zamestnanosti v EÚ v roku 2009 na 68,9 % v dôsledku hlbokého poklesu hospodárstva. V roku 2010 miera zamestnanosti ďalej klesla na 68,5 % a v podstate sa na tejto úrovni ustálila. V roku 2012 dosiahla úroveň 68,4 % a od dosiahnutia cieľových 75 % ju delí 6,6 percentuálneho bodu. Táto situácia je spôsobená kombináciou nepriaznivého vplyvu krízy a času potrebného na to, aby sa na trhoch práce odzrkadlili zlepšenia, ako aj pomalým tempom reforiem trhu práce v niektorých členských štátoch.

Na to, aby sa do roku 2020 dosiahla cieľová miera zamestnanosti, je potrebné zabezpečiť výrazný pokrok, najmä v opatreniach, ktoré podporujú návrat k hospodárskemu rastu a tvorbe pracovných miest. Za súčasného stavu a vzhľadom na mierny nárast miery zamestnanosti, ktorý sa očakáva v nadchádzajúcich rokoch, by sa cieľová miera zamestnanosti stanovená v stratégii Európa 2020 nedosiahla a v roku 2020 by dosahovala úroveň 71,8 %. Na splnenie tohto cieľa do roku 2020 by EÚ potrebovala ďalších približne 16 miliónov zamestnaných osôb.

Miera zamestnanosti v EÚ v rokoch 2000*, 2012 a 2020
(podiel zamestnaných osôb, veková skupina 20 – 64 rokov)

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Na základe súčasných záväzkov by miera zamestnanosti v EÚ mohla v roku 2020 dosiahnuť úroveň 71,8 %.

* 2000 a 2001: údaje za EÚ-27.

** Odhadované údaje na základe jesennej prognózy Komisie na roky 2014 – 2015 z roku 2013, ktoré odhadujú rast zamestnanosti na úrovni rokov 2014 – 2015, zohľadňujúc zníženie aktívnej populácie v priebehu desaťročia o 1 %.

*** UK si nestanovilo žiaden cieľ: odhad pre EÚ ráta pre UK v roku 2020 s úrovňou 75 %.

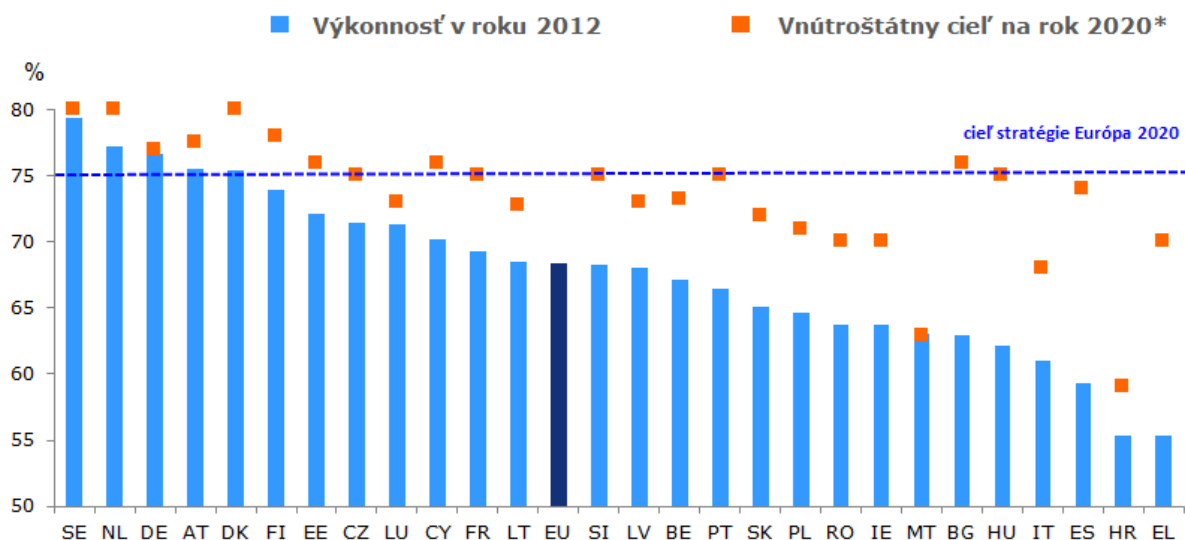
¹ Údaje za EÚ-27.

2. Súčasný stav a pokrok na úrovni členských štátov

Väčšina členských štátov je od splnenia svojho cieľa v rámci stratégie Európa 2020 veľmi vzdialená. Ciele v oblasti zamestnanosti, ktoré si členské štáty vytýčili do roku 2020, sa pohybujú v rozmedzí od 59 % v prípade Chorvátska a 62,9 % v prípade Malty (ktorá už tento cieľ dosiahla) do 80 % v prípade Dánska, Holandska a Švédska. Švédsko a Nemecko vykázali v roku 2012 mieru zamestnanosti na úrovni 79,4 % a 76,7 %, a sú teda blízko splnenia svojich cieľových hodnôt na úrovni 80 % a 77 %. Najväčšie rozdiely medzi skutočnosťou v roku 2012 a vnútroštátnym cieľom v rámci stratégie Európa 2020 vykazuje Španielsko, Grécko, Bulharsko a Maďarsko, pričom rozdiel viac ako 10 percentuálnych bodov vyvoláva pochybnosti o schopnosti týchto štátov splniť svoj cieľ do roku 2020. Pokiaľ ide o dosiahnutý pokrok, Nemecko a Rakúsko sa javia ako najúspešnejšie krajiny, keďže majú od roku 2000 vysokú mieru zamestnanosti a relatívne vysoký rast. Na opačnej strane spektra je Grécko, Španielsko, Chorvátsko, Rumunsko a Írsko, ktoré boli ovplyvnené prudkým poklesom zamestnanosti a v porovnaní s ostatnými členskými štátmi stále vykazujú nízku mieru zamestnanosti.

Miera zamestnanosti v členských štátoch EÚ

(podiel zamestnaných osôb, veková skupina 20 – 64 rokov)

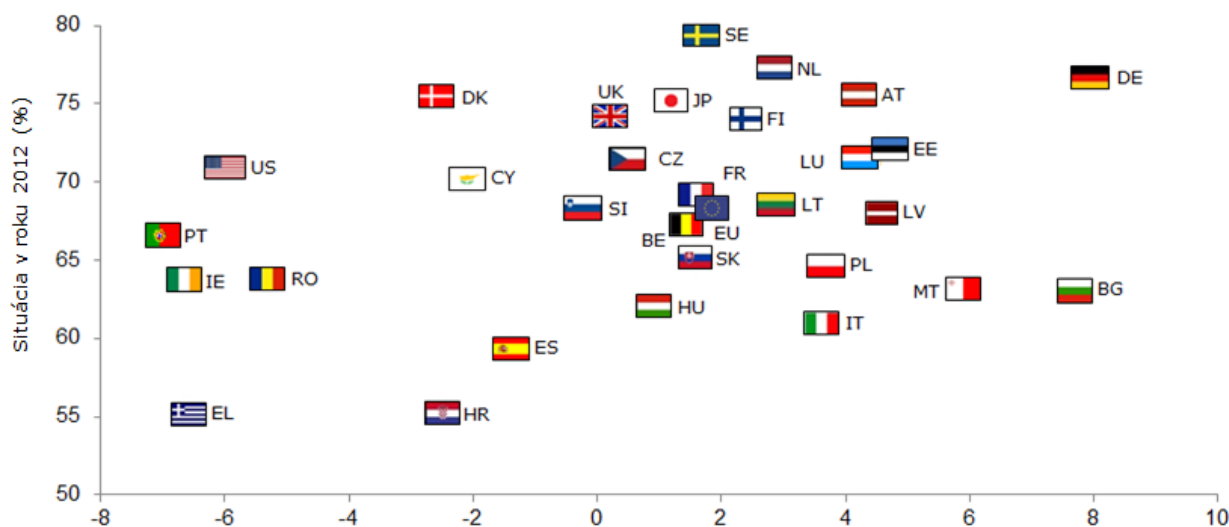
Zdroj: Európska komisia

Legenda: V roku 2012 bola miera zamestnanosti v EÚ na úrovni 68,4 %, zatiaľ čo cieľ pre rok 2020 bol stanovený na úrovni 75 %.

* UK si nestanovilo žiaden cieľ. SE: cieľ výrazne nad úrovňou 80 %. IE: 69 – 71 % (predpokladá sa 70 %); IT: 67 – 69 % (predpokladá sa 68 %); CY: 75 – 77 % (predpokladá sa 76 %); AT: 77 – 78 % (predpokladá sa 77,5 %).

Situácia v roku 2012 a pokrok od roku 2000 podľa krajiny

Pokrok v rokoch 2000 až 2012 (zmena v percentuálnych bodoch)*

Pokrok v rokoch 2000 až 2012 (zmena v percentuálnych bodoch)

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Miera zamestnanosti v EÚ ako celku sa v rokoch 2000 – 2012 (horizontálna os) zvýšila o 1,8 percentuálneho bodu a v roku 2012 dosiahla úroveň 68,4 % (vertikálna os).

* 2000: údaje za EÚ-27; HR: 2002 – 2012.

Rozdiely vo výkonnosti medzi členskými štátmi sa zväčšujú a v členských štátoch na juhu Európy pretrvávajú nerovnosti medzi regiónmi. V roku 2012 dosahoval rozdiel medzi najvyššou a najnižšou hodnotou 24,1 percentuálneho bodu, pričom miera zamestnanosti sa pohybovala v rozmedzí od 55,3 % v Grécku do 79,4 % vo Švédsku. Podobná situácia, keď rozdiel medzi najvyššou a najnižšou hodnotou miery zamestnanosti dosahoval úroveň 22,7 percentuálneho bodu, panovala v roku 2000, keď sa miera zamestnanosti pohybovala v rozmedzí od 55,3 % v Bulharsku do 78 % v Dánsku. Vo všeobecnosti platí, že krajiny v severnej a strednej Európe vykazujú skôr vyššiu mieru zamestnanosti ako členské štáty na juhu a východe. Krajiny v južnej a východnej Európe navyše vykazujú značné rozdiely v zamestnanosti v jednotlivých regiónoch. Regionálna výkonnosť krajín severnej a strednej Európy je pomerne homogénna, dosahujú sa tu vysoké miery zamestnanosti.

CIEĽ STRATÉGIE EURÓPA 2020 V OBLASTI VÝSKUMU A VÝVOJA

INVESTOVAŤ DO VÝSKUMU A VÝVOJA 3 % HDP

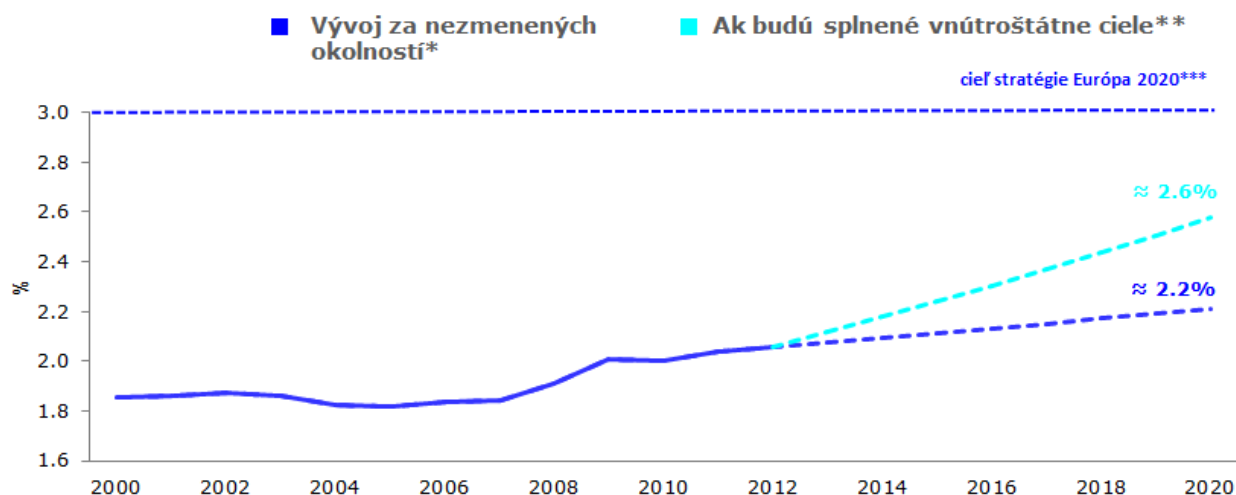
1. Súčasný stav na úrovni EÚ

Výdavky na výskum a vývoj (VaV) v EÚ sa nedávno mierne zvýšili, avšak stále sú nižšie než cieľové 3 % stanovené v stratégii Európa 2020. Cieľ EÚ pre oblasť VaV je vyjadrený intenzitou VaV, ktorá meria hrubé domáce výdavky verejného a súkromného sektora na túto oblasť ako percento HDP, t. j. ako podiel HDP investovaného do VaV. Financovanie VaV z verejných zdrojov je priamym meradlom úsilia verejnej správy o podporu výskumných a vývojových činností. Monitorovanie súkromného financovania VaV umožňuje zhodnotiť účinnosť politík zameraných na pritiahnutie a posilnenie investícií podnikov do VaV, ako aj rozvoj a rast znalostných spoločností. Po tom, ako hrubé domáce výdavky na VaV v EÚ merané ako podiel na HDP stagnovali v rokoch 2000 – 2007 približne na úrovni 1,85 %, v roku 2009 sa zvýšili na úroveň 2,01 % a odvtedy sa zvýšili len mierne. V roku 2012 dosiahol ich podiel na HDP úroveň 2,06 %, pričom zostal takmer o 1 percentuálny bod nižší ako cieľové 3 % a zreteľne nižší než porovnateľné výdavky Spojených štátov.

Pokrok pri dosahovaní cieľa 3 % v uplynulých rokoch je hlavne výsledkom politík na úrovni EÚ a na úrovni členských štátov. Ich cieľom je podporovať súkromné investície do VaV (najmä prostredníctvom väčšieho pákového efektu verejného financovania, lepších rámcových podmienok a daňových stimulov) a chrániť a podporovať financovanie VaV z verejných zdrojov i napriek kríze, a to v súlade so zásadou fiškálnej konsolidácie podporujúcej rast. V porovnaní s medzinárodnou konkurenciou je tento deficit Európy výsledkom najmä nízkeho objemu súkromných investícií.

Za súčasných okolností nie je pravdepodobné, že cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti VaV bude do roku 2020 splnený. Podľa posledných prognóz a ak budú pokračovať súčasné reformy a finančné úsilie, očakáva sa, že hrubé domáce výdavky na VaV, vyjadrené ako percento HDP, zostanú do roku 2020 pod hranicou 3 %. Na splnenie tohto cieľa by sa priemerná ročná miera rastu výdavkov na VaV v EÚ v porovnaní s obdobím rokov 2007 – 2012 musela zdvojnásobiť. Ak sa má pri plnení cieľa 3 % napredovať rýchlejšie, je potrebná rýchlejšia štrukturálna zmena v prospech hospodárskych činností náročnejších na znalosti.

Hrubé domáce výdavky EÚ na VaV vyjadrené ako % HDP v rokoch 2000, 2012 a 2020

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Na základe súčasných záväzkov by podiel investícií do VaV v EÚ mohol v roku 2020 dosiahnuť úroveň 2,2 %.

* Scenár založený na pokračovaní prebiehajúcich reforiem a finančného úsilia.

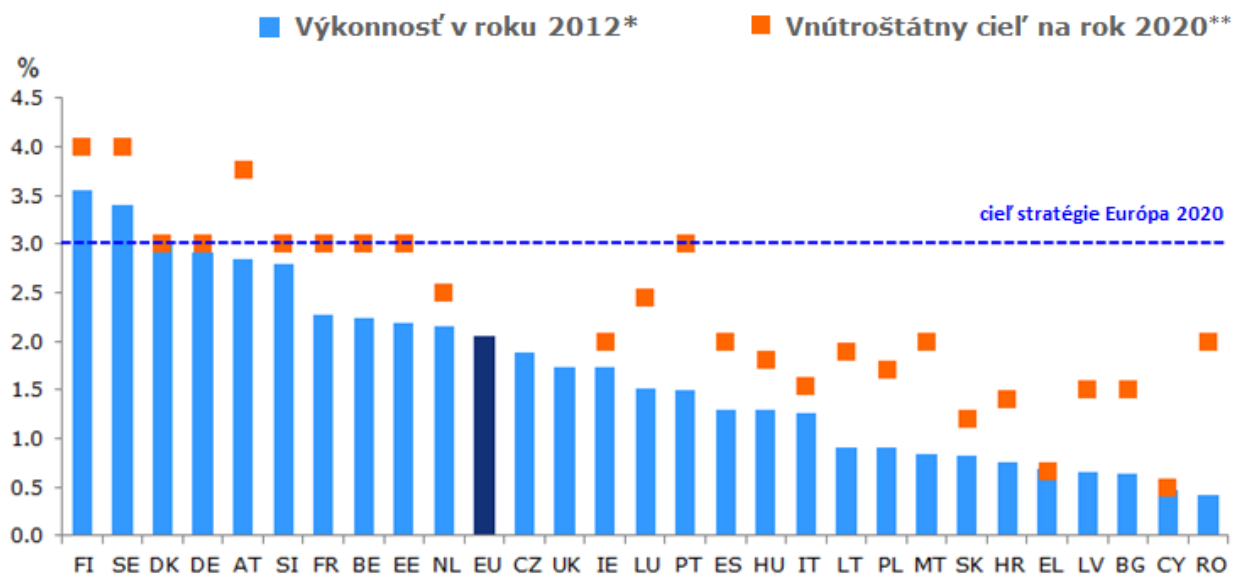
** CZ a UK si nestanovili žiadne ciele: údaje za rok 2020 sú odhadom útvarov Komisie.

*** Cieľ EÚ zahŕňa výdavky na VaV medzivládnych výskumných infraštruktúr, ktoré nie sú zahrnuté do výdavkov na VaV členských štátov.

2. Súčasný stav a pokrok na úrovni členských štátov

Úrovne ambícií a pokroku v plnení cieľov stratégie Európa 2020 sa v jednotlivých členských štátoch líšia. Rozdielna úroveň ambícií členských štátov v oblasti VaV vyplýva z príslušných vnútroštátnych cieľov: Fínsko a Švédsko, ktoré už v súčasnosti vykazujú najvyššiu intenzitu VaV v EÚ, si stanovili najvyššie ciele, a síce dosiahnuť do roku 2020 úroveň investícií do VaV vo výške 4 % HDP. Najnižšie cieľové hodnoty, 0,50 % a 0,67 %, si stanovil Cyprus a Grécko. Ostatné krajiny si stanovili dosiahnuteľné, ale nie príliš ambiciózne ciele, ako napríklad Taliansko s cieľovou hodnotou na úrovni 1,53 %. Grécko dosiahlo svoj cieľ investovať 0,67 % HDP do VaV už v roku 2012. Nemecko, Dánsko a Cyprus sa blížia k dosiahnutiu svojich cieľov. Rumunsko, Portugalsko, Malta a Litva sú od splnenia svojich cieľov ďaleko a od ich dosiahnutia ich delí prinajmenšom 1 percentuálny bod. Pokrok, ktorý jednotlivé krajiny od roku 2000 dosiahli, je zmiešaný: Estónsku sa v roku 2012 podarilo skombinovať vyššiu ako priemernú výkonnosť EÚ s najväčším zvýšením investícií do VaV vyjadrených ako podiel na HDP, zatiaľ čo Chorvátsko, Luxembursko a Spojené kráľovstvo vykazujú intenzitu VaV na nižšej ako priemernej úrovni EÚ a negatívny rast výdavkov na túto oblasť.

Investície do VaV v členských štátoch EÚ vyjadrené ako % HDP

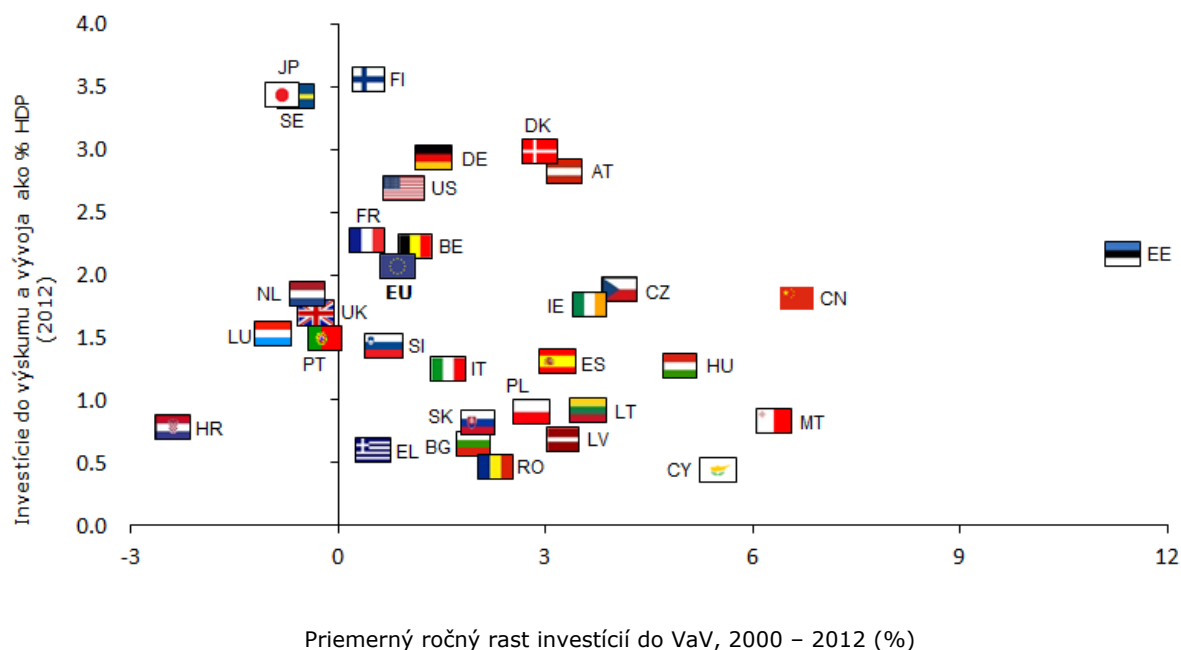
Zdroj: Európska komisia

Legenda: V roku 2012 dosiahla intenzita VaV v EÚ úroveň 2,06 % HDP, zatiaľ čo cieľ pre rok 2020 bol stanovený na úrovni 3 %.

* LU: 2010.

** CZ (iba v prípade verejného sektora) a UK si nestanovili žiadne ciele. IE: cieľ je 2,5 % HNP, čo podľa odhadov predstavuje 2 % HDP. LU: cieľ je medzi 2,30 % a 2,60 % HDP (predpokladajú sa 2,45 %). PT: cieľ je medzi 2,70 % a 3,30 % HDP (predpokladajú sa 3 %).

Situácia v roku 2012 a pokrok od roku 2000 podľa krajiny*

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Investície do VaV v EÚ rástli v období rokov 2000 – 2012 (horizontálna os) ročnou mierou rastu vo výške 0,9 % a v roku 2012 dosiahli úroveň 2,06 % (vertikálna os).

* Výkon: EL, SI: 2007; LU, NL, RO: 2010; US, JP, CN: 2011. Pokrok: SI: 2000 – 2007; LU, NL, RO: 2000 – 2010; CN: 2000 – 2011; EL: 2001 – 2007; HR: 2002 – 2012; HU, MT: 2004 – 2012; SE: 2005 – 2012; US: 2006 – 2011; DK: 2007 – 2012; JP: 2008 – 2011; PT: 2008 – 2012; FR: 2010 – 2012.

V investíciách do VaV existuje rozdiel medzi severom a juhom. Rozdiely, ktoré panujú v intenzite VaV medzi jednotlivými krajinami v poslednom desaťročí, vzrástli: podľa dostupných údajov sa hrubé domáce výdavky na VaV vyjadrené ako podiel na HDP pohybovali v roku 2000 v rozmedzí od 0,37 % v prípade Rumunska do 3,35 % v prípade Fínska, a teda sa líšili o 2,98 percentuálneho bodu. Tento rozdiel sa v roku 2012 zvýšil na 3,13 percentuálneho bodu, keď sa pohyboval v rozmedzí od 0,42 % v Rumunsku do 3,55 % vo Fínsku. Krajiny na severe Európy vykazujú vo všeobecnosti najvyššie úrovne intenzity VaV, zatiaľ čo členské štáty na východe a juhu Európy vykazujú nižšie hodnoty tohto ukazovateľa. Na regionálnej úrovni sú krajiny s najnižšou intenzitou VaV skôr homogénne a tvorené predovšetkým regiónmi s nízkymi úrovňami investícií do VaV. V členských štátoch s najvyššími úrovňami intenzity VaV niekoľko regiónov nedosahuje ambiciózne vnútroštátne cieľ.

CIEĽ STRATÉGIE EURÓPA 2020 V OBLASTI KLÍMY A ENERGETIKY (1)

ZNÍŽIŤ EMISIE SKLENÍKOVÝCH PLYNOV NAJMEŇ O 20 % V POROVNANÍ S ÚROVNĚAMI Z ROKU 1990

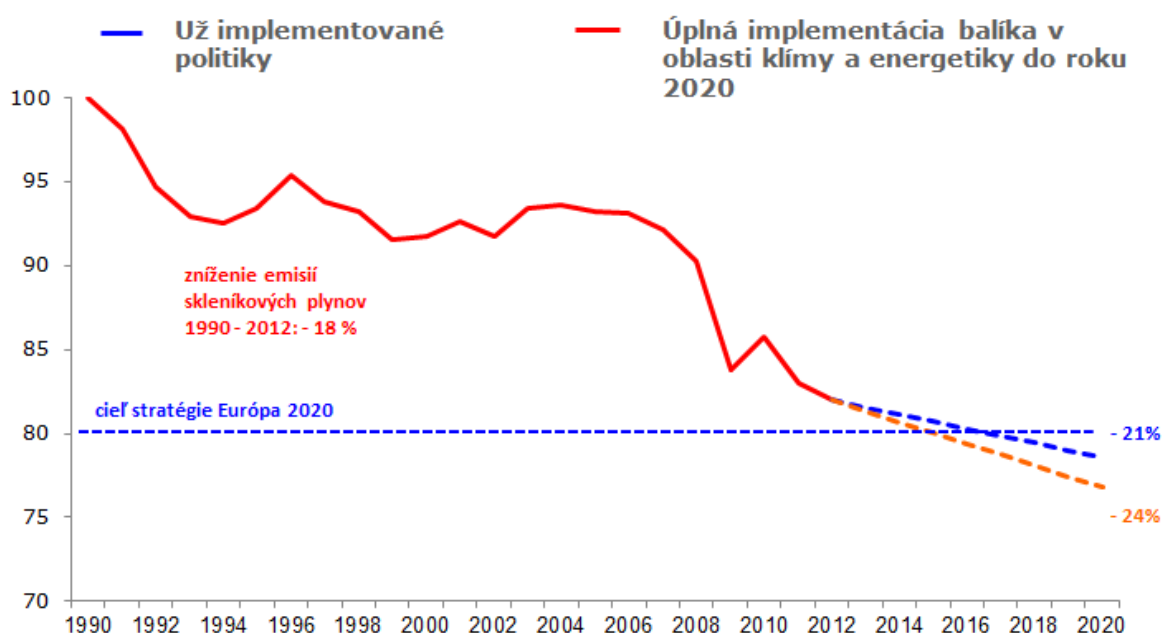
1. Súčasný stav na úrovni EÚ

Po výraznom znížení emisií skleníkových plynov sa EÚ nachádza blízko svojho cieľa vymedzeného v stratégii Európa 2020, ktorým je znížiť tieto emisie v porovnaní s rokom 1990 o 20 %. V rokoch 1990 až 2012 sa emisie skleníkových plynov na úrovni EÚ znížili o 18 %. Súčasná politika v oblasti klímy a energetiky dosiahla pokrok, pričom na zníženie emisií malo takisto významný vplyv spomalenie hospodárskeho rastu. V roku 2010 bol v priebehu dočasného hospodárskeho oživenia zaznamenaný mierny nárast emisií skleníkových plynov. Tento výsledok je o to dôležitejší, že európske hospodárstvo od roku 1990 v reálnom vyjadrení rástlo približne o 45 % a javí znaky zreteľného oddelenia hospodárskeho rastu od emisií skleníkových plynov. V dôsledku toho bola uhlíková náročnosť európskeho hospodárstva v roku 2012 takmer dvakrát nižšia než v roku 1990 (uhlíková náročnosť vyjadruje množstvo vypustených emisií na jednotku HDP).

Na základe posledných trendov sa zdá, že splnenie cieľa stratégie Európa 2020 v oblasti emisií skleníkových plynov je na dosah. Vzhľadom na povzbudivý vývoj v uplynulých rokoch by zníženie emisií skleníkových plynov mohlo cieľovú hodnotu prekročiť a do roku 2020 dosiahnuť úroveň 24 %.

Emisie skleníkových plynov v rokoch 2000, 2012 a 2020

(Index 1990 = 100)

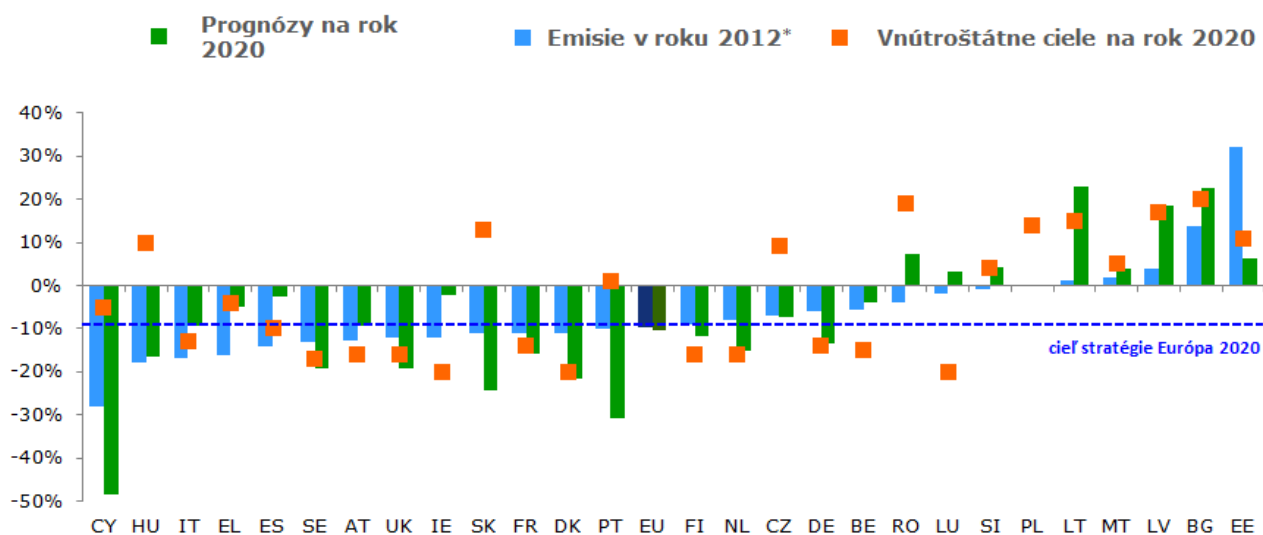
Zdroj: Európska komisia

Legenda: Ak bude klimaticko-energetický legislatívny balík na rok 2020 vykonávaný v plnom rozsahu, EÚ by mohla v porovnaní s úrovňami v roku 1990 znížiť do roku 2020 emisie skleníkových plynov o 24 %.

2. Súčasný stav a pokrok na úrovni členských štátov

Približne polovica členských štátov už dosiahla svoj cieľ stanovený v stratégii Európa 2020, ktorý sa týka zníženia emisií skleníkových plynov v odvetviach nezahrnutých do schémy EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS)². Vnútroštátne ciele v tejto oblasti merajú emisie skleníkových plynov v odvetviach, na ktoré sa nevzťahuje schéma EÚ ETS, v porovnaní s úrovňami v roku 2005. Tieto ciele sa pohybujú v rozmedzí od 20 % zníženia emisií do 20 % nárastu. Podľa údajov z roku 2012 malo 15 členských štátov (Cyprus, Maďarsko, Taliansko, Grécko, Španielsko, Portugalsko, Česká republika, Rumunsko, Slovensko, Litva, Slovinsko, Malta, Lotyšsko, Bulharsko a Poľsko) emisie skleníkových plynov na nižšej úrovni, než boli stanovené ich príslušné ciele na rok 2020. Väčšina ostatných členských štátov svoje emisie takisto znížila a dosiahla tak určitý pokrok, hoci svoj cieľ zatiaľ nedosiahla. Od splnenia svojho cieľa je najďalej Luxembursko, Dánsko, Nemecko, Belgicko, Fínsko a Holandsko. Podľa najnovších dostupných vnútroštátnych prognóz by existujúce politiky neboli dostatočné na splnenie národných cieľov do roku 2020 v 13 členských štátoch (Nemecko, Holandsko, Lotyšsko, Bulharsko, Taliansko, Fínsko, Rakúsko, Španielsko, Litva, Belgicko, Írsko, Slovinsko a Luxembursko).

Zmena v emisiách skleníkových plynov v odvetviach nezahrnutých do schémy ETS v členských štátoch EÚ

Zdroj: Európska environmentálna agentúra

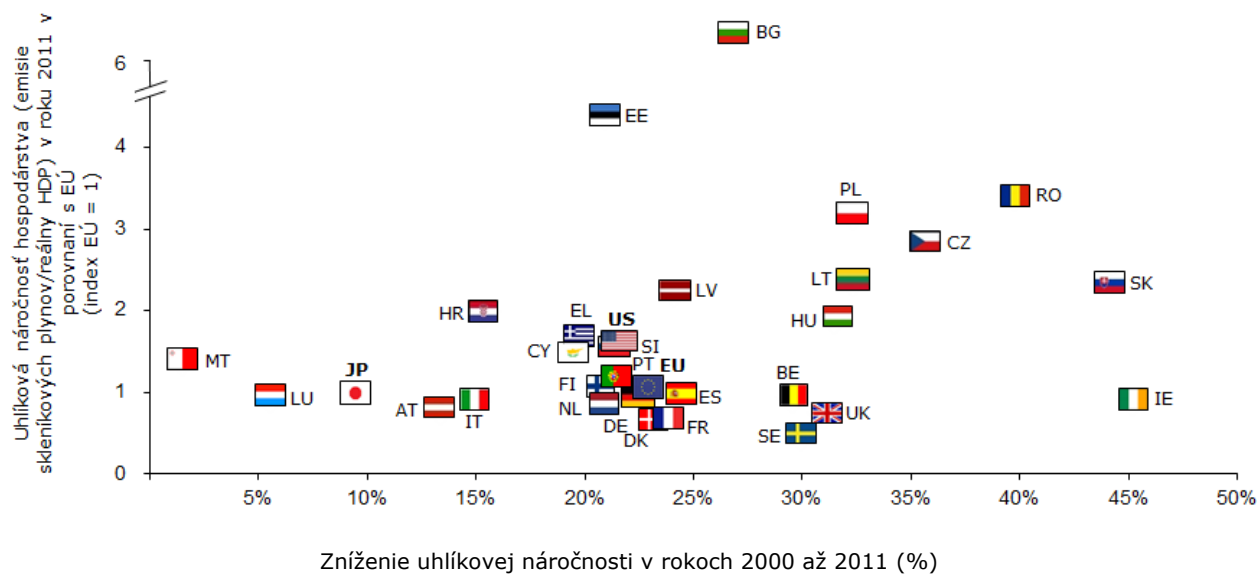
Legenda: V roku 2012 boli emisie skleníkových plynov v odvetviach nezahrnutých do schémy ETS v EÚ v porovnaní s rokom 2005 nižšie o 10 %.

* Nezahrnuté do schémy ETS, v porovnaní s rokom 2005, založené na približných údajoch.

² Schéma EÚ ETS stanovuje hornú hranicu celkových emisií priemyselných sektorov s vysokými emisiami. Spoločnosti môžu v rámci tejto hranice emisné kvóty kupovať a predávať.

V rokoch 2000 až 2011 sa uhlíková náročnosť vo všetkých členských štátoch znížila, aj keď rozdielnou mierou. Značné zníženie vo všeobecnosti dosiahli krajiny s vysokou uhlíkovou náročnosťou; krajiny s nízkou uhlíkovou náročnosťou vykazujú skôr obmedzený pokrok.

Situácia v roku 2011 a pokrok v oblasti uhlíkovej náročnosti od roku 2000 podľa krajiny

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Pokiaľ ide uhlíkovú náročnosť a pokrok, v roku 2011 sa priemeru EÚ priblížila väčšina členských štátov.

CIEĽ STRATÉGIE EURÓPA 2020 V OBLASTI KLÍMY A ENERGETIKY (2)

ZVÝŠIŤ PODIEL ENERGIE Z OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV

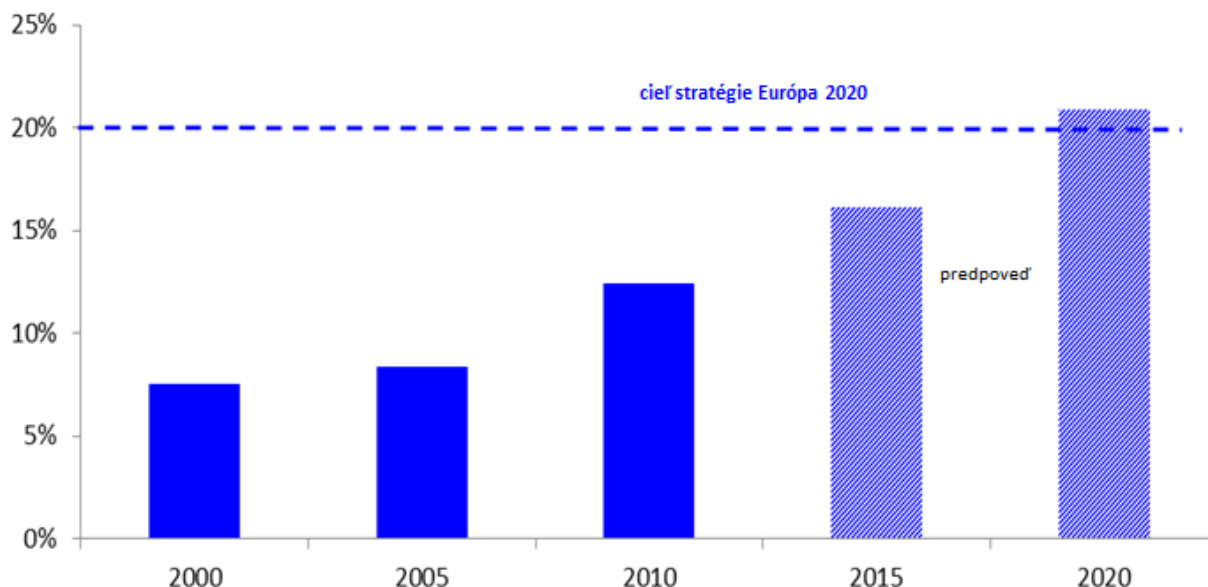
NA KONEČNEJ SPOTREBE ENERGIE NA 20 %

1. Súčasný stav na úrovni EÚ

Využívanie energie z obnoviteľných zdrojov zaznamenáva na úrovni EÚ od roku 2000 trvalý nárast. Ak bude tento trend pokračovať, EÚ bude na dobrej ceste dosiahnuť cieľ stratégie Európa 2020, ktorým je zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie na 20 %. Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie vzrástol zo 7,5 % v roku 2000³ na 8,5 % v roku 2005 a ďalej na 14,4 % v roku 2012⁴, t. j. nachádza sa 5,6 percentuálneho bodu pod cieľovou hodnotou stanovenou v stratégii Európa 2020, najmä vďaka zavedeniu systémov podpory a stimulov na podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie. EÚ je v súčasnosti na poprednom mieste v oblasti investícií do obnoviteľných zdrojov energie, najmä v oblasti rýchleho rozvoja veternej a slnečnej energie.

Na základe posledných trendov sa zdá, že splnenie cieľa stratégie Európa 2020 v oblasti obnoviteľných zdrojov energie je na dosah. Vzhľadom na povzbudivý vývoj v uplynulých rokoch by sa podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie mohol v roku 2020 priblížiť úrovni 21 %, ak sa zachová úsilie z uplynulých rokov.

Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie v EÚ, 2000 – 2020

Zdroje: Európska komisia, štúdiá, ktorú si objednala Európska komisia

Legenda: Na základe súčasného vývoja a politik by podiel obnoviteľnej energie na spotrebe energie v EÚ mohol do roku 2020 dosiahnuť úroveň 20,9 %.

³ Štúdiá, ktorú si objednala Európska komisia.

⁴ EurObserv'ER.

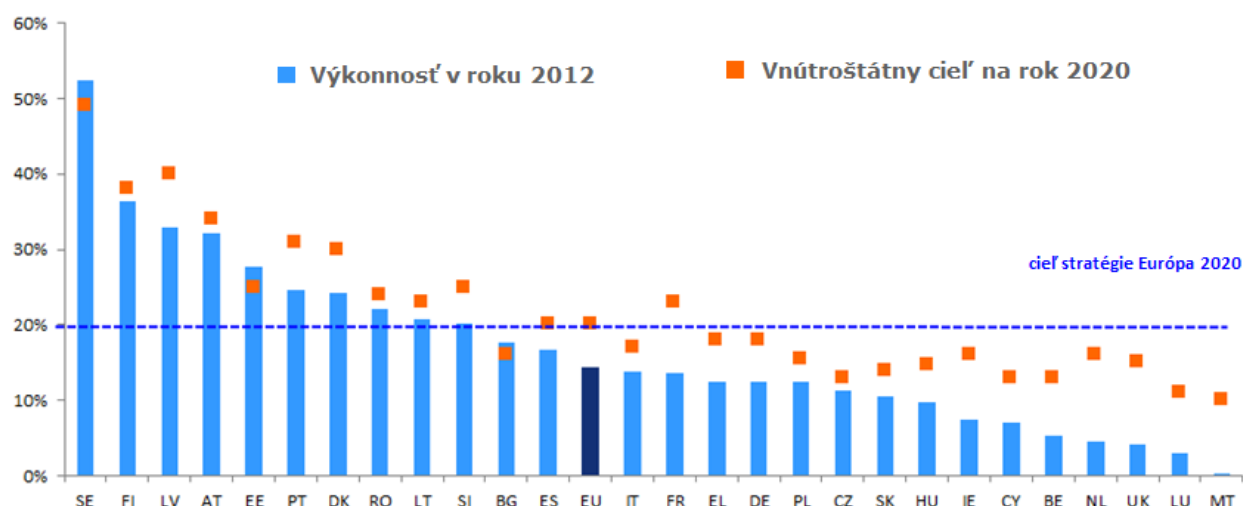
2. Súčasný stav a pokrok na úrovni členských štátov

Bol zaznamenaný celkový pokrok, hoci vo väčšine členských štátov je stále potrebné vynaložiť úsilie. Vnútroštátne ciele sa pohybujú v rozmedzí od 10 % v prípade Malty do 49 % v prípade Švédska. Vo všeobecnosti možno povedať, že využívanie obnoviteľných zdrojov energie zvýšili od roku 2005 všetky členské štáty, avšak zatiaľ iba tri z nich – Švédsko, Estónsko a Bulharsko – dosiahli svoje vnútroštátne ciele. K dosiahnutiu cieľov má veľmi blízko Fínsko, Rakúsko a Česká republika. Francúzsko a Spojené kráľovstvo delí od splnenia cieľov okolo 10 percentuálnych bodov.

Pri pohľade na vývoj v priebehu času patrí k najúspešnejším štátom Švédsko, Rakúsko a Estónsko, ktoré sklbili najväčší pokrok od roku 2005 s vysokou mierou využívania obnoviteľných zdrojov energie. Malta, Luxembursko, Belgicko, Spojené kráľovstvo, Holandsko a Francúzsko vykazujú od roku 2005 jednak slabú výkonnosť a jednak len mierny pokrok. Pokiaľ ide o rozdiely v celej EÚ, tieto rozdiely medzi jednotlivými krajinami v EÚ vzrástli od roku 2005 zo 40,4 percentuálneho bodu na 52,1 percentuálneho bodu v roku 2012, pričom hodnoty sa pohybujú v rozmedzí od 0,3 % v prípade Malty do 52,4 % v prípade Švédska.

Podiel energie z obnoviteľných zdrojov v členských štátoch EÚ

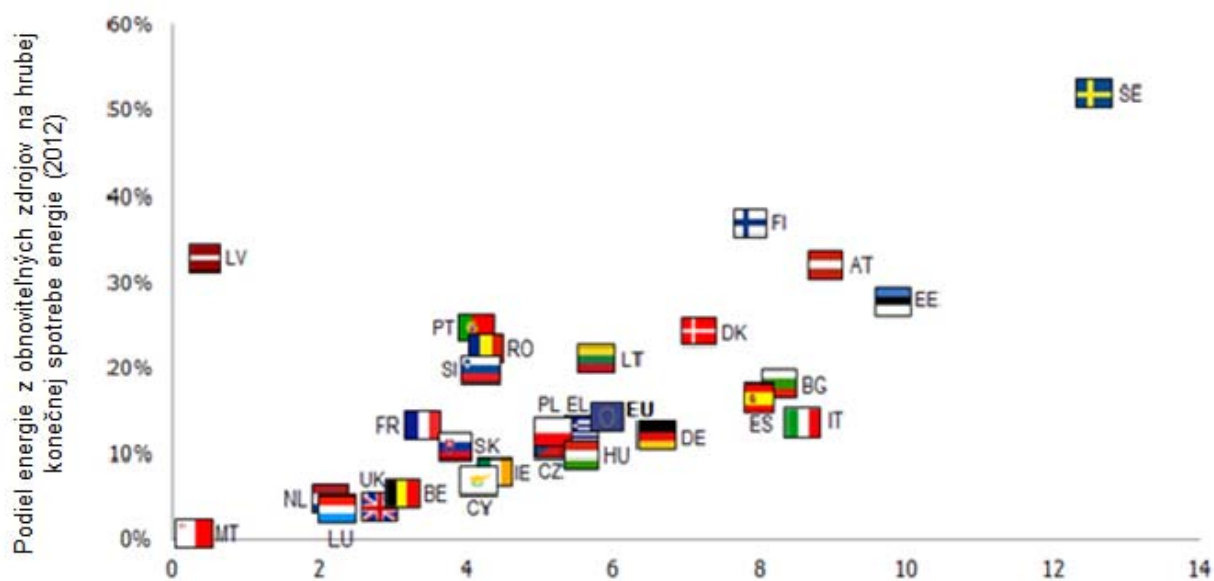
(% na hrubej konečnej spotrebe energie)

Zdroje: Európska komisia, EurObserv'ER

Legenda: Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na spotrebe energie v EÚ dosahoval v roku 2012 úroveň 14,4 %, zatiaľ čo cieľ pre rok 2020 bol stanovený na úrovni 20 %.

Situácia v roku 2012 a pokrok od roku 2005 podľa krajiny

Pokrok v rokoch 2005 až 2012 (zmena v percentuálnych bodoch)

Zdroje: Európska komisia, EurObserv'ER

Legenda: Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na spotrebe energie v EÚ vzrástol v období rokov 2005 – 2012 o 5,9 % (horizontálna os) a v roku 2012 dosiahol úroveň 14,4 % (vertikálna os).

CIEĽ STRATÉGIE EURÓPA 2020 V OBLASTI KLÍMY A ENERGETIKY (3)

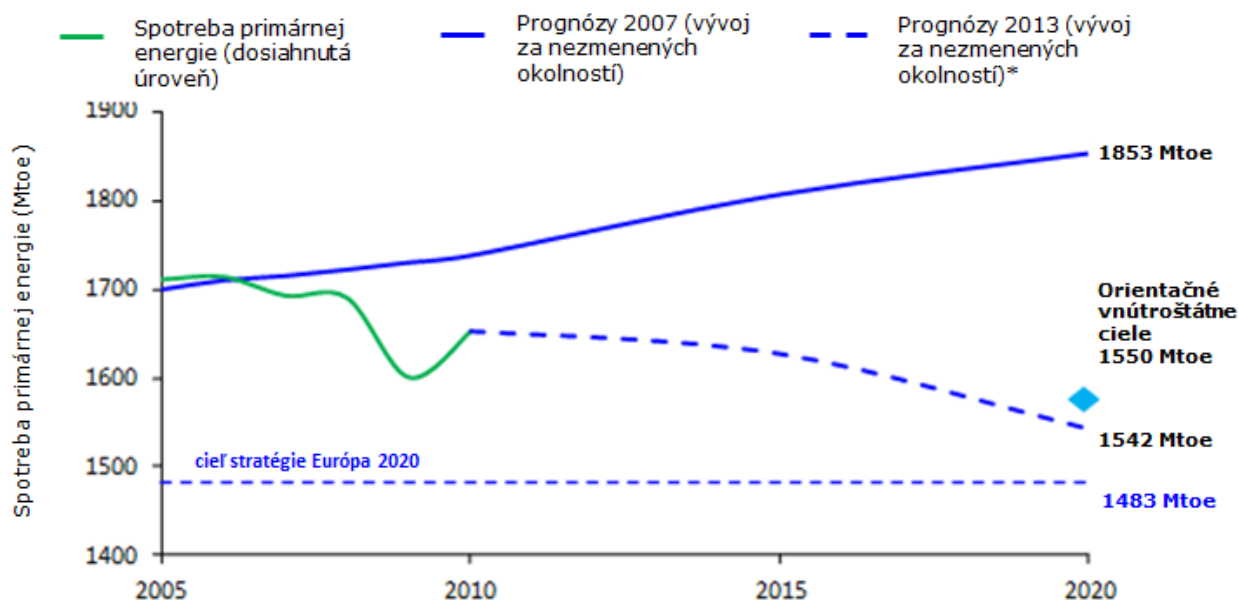
ZVÝŠIŤ ENERGETICKÚ ÚČINNOSŤ O 20 %

1. Súčasný stav na úrovni EÚ

V oblasti energetickej účinnosti sa v poslednej dobe dosiahol určitý pokrok, ktorý však musí byť v nadchádzajúcich rokoch konsolidovaný, ak má byť splnený cieľ stratégie Európa 2020, ktorým je zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %, čo zodpovedá 1 483 Mtoe spotreby primárnej energie⁵. Medzi rokmi 2000 až 2006 sa spotreba primárnej energie postupne zvyšovala z 1 617,8 Mtoe v roku 2000 na 1 711,6 Mtoe v roku 2006, keď dosiahla doteraz najvyššiu hodnotu. Od roku 2007, keď sa začala kríza, sa spotreba primárnej energie takmer nepretržite znižovala a v roku 2012 dosiahla 1 583,5 Mtoe. Pokiaľ ide o emisie skleníkových plynov, v roku 2010 bol v dôsledku dočasného hospodárskeho oživenia zaznamenaný mierny nárast spotreby primárnej energie. Pokles spotreby primárnej energie možno z veľkej časti vysvetliť znížením hospodárskej činnosti v dôsledku krízy. Prebiehajú však aj určité štrukturálne zmeny. Ak sa má dosiahnuť cieľ pre rok 2020, musela by sa spotreba primárnej energie v nadchádzajúcich rokoch znížiť o ďalších 6,3 %.

Na základe posledných trendov možno usúdiť, že na splnenie cieľa v oblasti energetickej účinnosti je nutné vynaložiť ďalšie úsilie. Nedávny pokles spotreby primárnej energie musí byť zachovaný a zakotvený prostredníctvom dlhodobých zmien v skladbe spotreby energie. Vo všeobecnosti možno uviesť, že kríza mala vplyv aj na spotrebu primárnej energie. Preto možno pochybovať o tom, že nedávny povzbudivý vývoj bude trvalý, ako aj o príslušnej váhe cyklických a štrukturálnych faktorov. Priestor pre ďalšie opatrenia existuje vo všetkých sektoroch, predovšetkým v sektore dopravy, kde sa doteraz dosiahol len malý pokrok.

Spotreba primárnej energie v EÚ, 2005 – 2020

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Spotreba primárnej energie v EÚ by mohla do roku 2020 dosiahnuť 1 542 Mtoe.

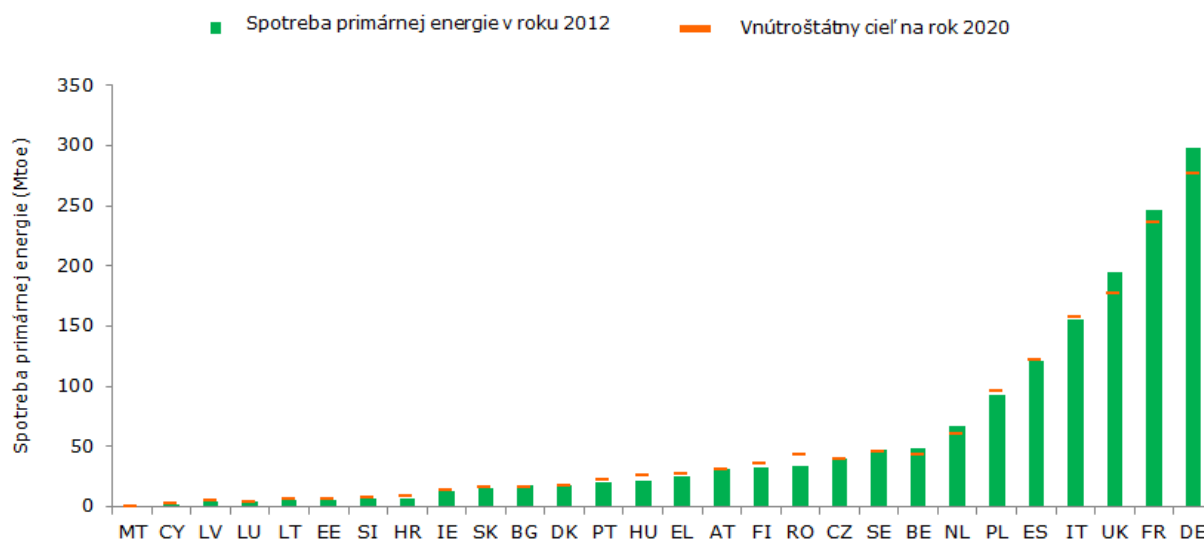
* Prognózy 2013 (ak sa bude situácia vyvíjať za nezmenených okolností) sú vypracované na základe súčasných politík.

⁵ Na rozdiel od konečnej spotreby energie pojem spotreba primárnej energie znamená energiu, ktorá neprešla žiadnym procesom výroby alebo transformácie.

2. Súčasný stav a pokrok na úrovni členských štátov

Situácia v oblasti energetickej účinnosti ponúka zmiešaný obraz. Smernica o energetickej účinnosti⁶ vymedzuje cieľ energetickej účinnosti na európskej úrovni a od členských štátov požaduje, aby si na rok 2020 stanovili orientačné vnútroštátne ciele. Uvedené je nutné vyjadriť objemom spotreby primárnej energie a konečnej spotreby energie tak, aby boli vzájomne porovnateľné. V roku 2012 mali úroveň spotreby primárnej energie nižšiu, než sú ich orientačné vnútroštátne ciele, tieto krajiny: Cyprus, Estónsko, Grécko, Fínsko, Chorvátsko, Maďarsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Luxembursko, Poľsko, Španielsko, Taliansko a Slovinsko.

Spotreba primárnej energie v členských štátoch EÚ

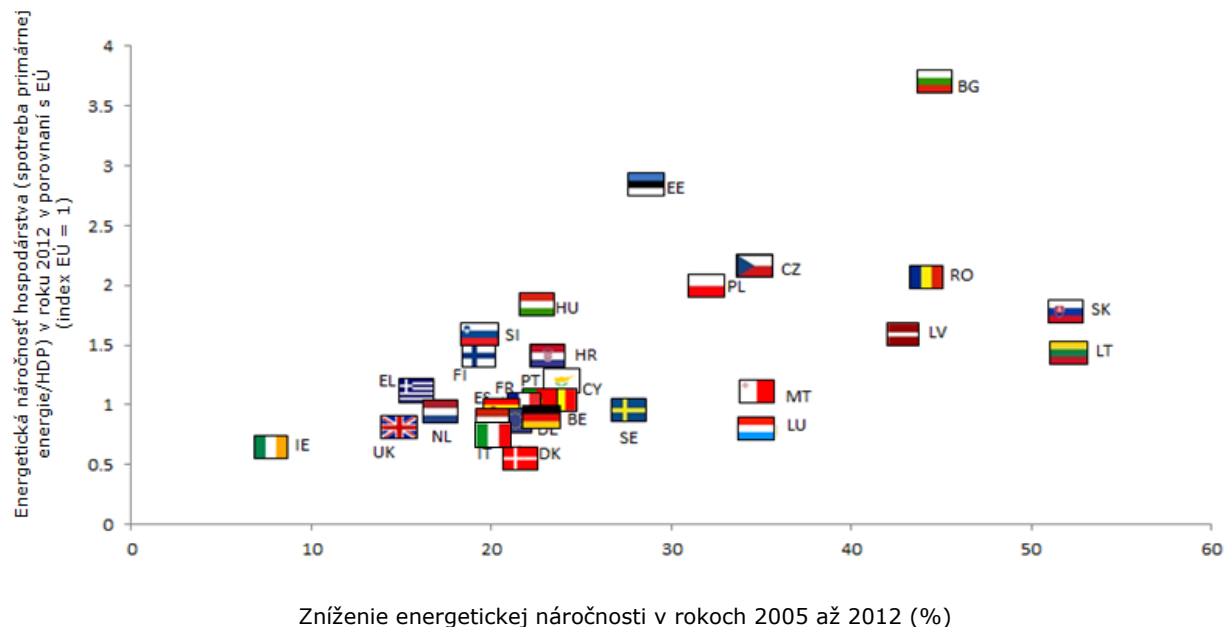
Zdroj: Európska komisia

Legenda: V roku 2012 dosiahlo svoje orientačné vnútroštátne ciele v oblasti energetickej účinnosti 17 členských štátov.

⁶ Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012.

Energetická náročnosť⁷ – objem spotreby primárnej energie na jednotku HDP – sa v rokoch 2005 až 2011 zlepšila vo všetkých členských štátoch. Túto náročnosť značne znížili krajiny s najvyššou energetickou náročnosťou. V prípade členských štátov s nižšou energetickou náročnosťou je tento pokles miernejší.

Situácia v roku 2012 a pokrok od roku 2005 podľa krajiny

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Pokiaľ ide o energetickú náročnosť a pokrok, v roku 2012 sa priemeru EÚ priblížila väčšina členských štátov.

⁷ Ukazovateľ energetickej náročnosti závisí od priemyselnej štruktúry hospodárstva, takže nie je presným ukazovateľom energetickej účinnosti v členských štátoch.

CIEĽ STRATÉGIE EURÓPA 2020 V OBLASTI VZDELÁVANIA (1)

ZNÍŽIŤ PODIEL OSÔB, KTORÉ PREDČASNE UKONČILI ŠKOLSKÚ DOCHÁDZKU, NA MENEJ AKO 10 %

1. Súčasný stav na úrovni EÚ

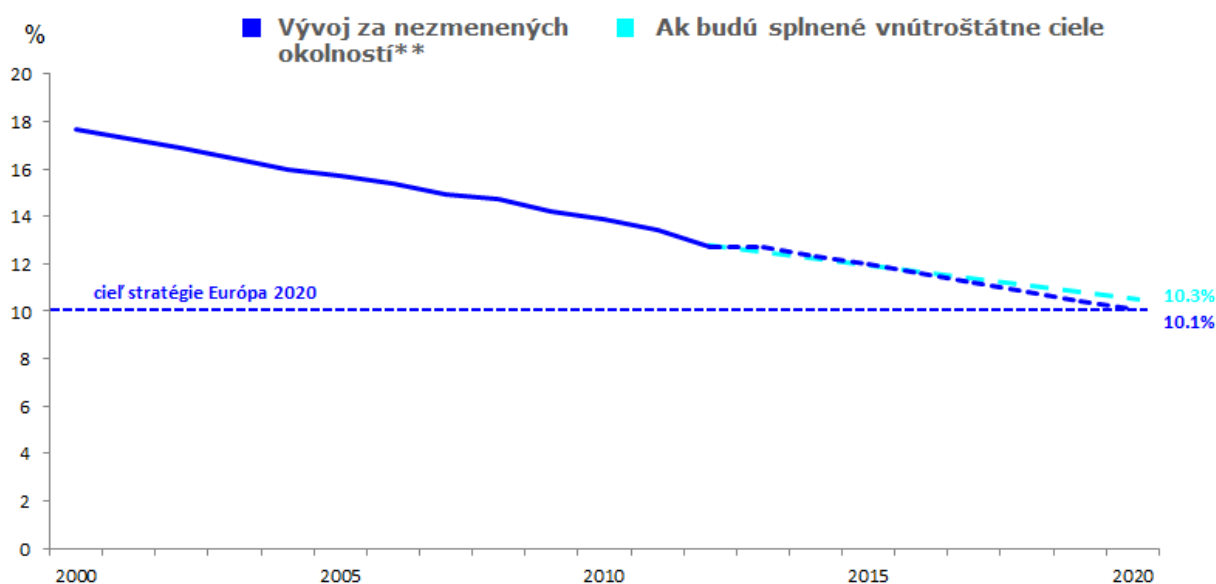
Proti predčasnému ukončeniu vzdelávania a odbornej prípravy boli prijaté pozitívne kroky. Podiel osôb, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku, tak od roku 2000 postupne klesá, avšak stále zostáva nad úrovňou cieľových 10 % stanovených v stratégii Európa 2020. Do roku 2020 chce EÚ znížiť podiel osôb, ktoré predčasne ukončili vzdelávanie a odbornú prípravu, vo veku 18 – 24 rokov (teda osôb nanajvýš s nižším sekundárnym vzdelaním, ktoré sa nezúčastňujú na ďalšom vzdelávaní ani odbornej príprave) na menej ako 10 %. Tento ukazovateľ vykazuje v EÚ od roku 2000 klesajúcu tendenciu, a teda klesol z úrovne nad 17 % v roku 2000⁸ na 15,7 % v roku 2005 a na 12,7 % v roku 2012. Táto hodnota však zostáva 2,7 percentuálneho bodu nad cieľom stratégie Európa 2020. Časť týchto pozitívnych výsledkov môže byť spojená s vplyvom krízy, keď zhoršujúce sa podmienky zamestnávania a vyhliadky na prácu, najmä medzi mladými ľuďmi, ich primäli, aby dlhšie zostali v systéme vzdelávania a odbornej prípravy.

Cieľ stratégie Európa 2020 týkajúci sa predčasného ukončenia školskej dochádzky možno do roku 2020 splniť. Hoci je splnenie tohto cieľa stratégie Európa 2020 podľa všetkého dosiahnuteľné, nebude samozrejmosťou. Nedávne zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky v dôsledku krízy a demografické prognózy vyvolávajú pochybnosti o schopnosti EÚ znížiť podiel osôb, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku, do roku 2020 na menej ako 10 %. Splnenie tohto cieľa si vyžiada trvalé, ba dokonca intenzívnejšie úsilie zo strany EÚ a jej členských štátov.

⁸ Údaje za EÚ-27.

Osoby, ktoré predčasne ukončili vzdelávanie a odbornú prípravu, v EÚ v rokoch 2000*, 2012 a 2020

(vo veku 18 – 24 rokov, nanajvýš s nižším sekundárnym vzdelaním bez ďalšieho vzdelávania alebo odbornej prípravy)

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Na základe súčasných záväzkov by podiel osôb, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku, v EÚ mohol v roku 2020 dosiahnuť úroveň 10,1 %.

* 2000 a 2001: údaje za EÚ-27.

** Vývoj za nezmenených okolností zodpovedá extrapolácii vývoja v období rokov 2000 – 2012.

2. Súčasný stav a pokrok na úrovni členských štátov

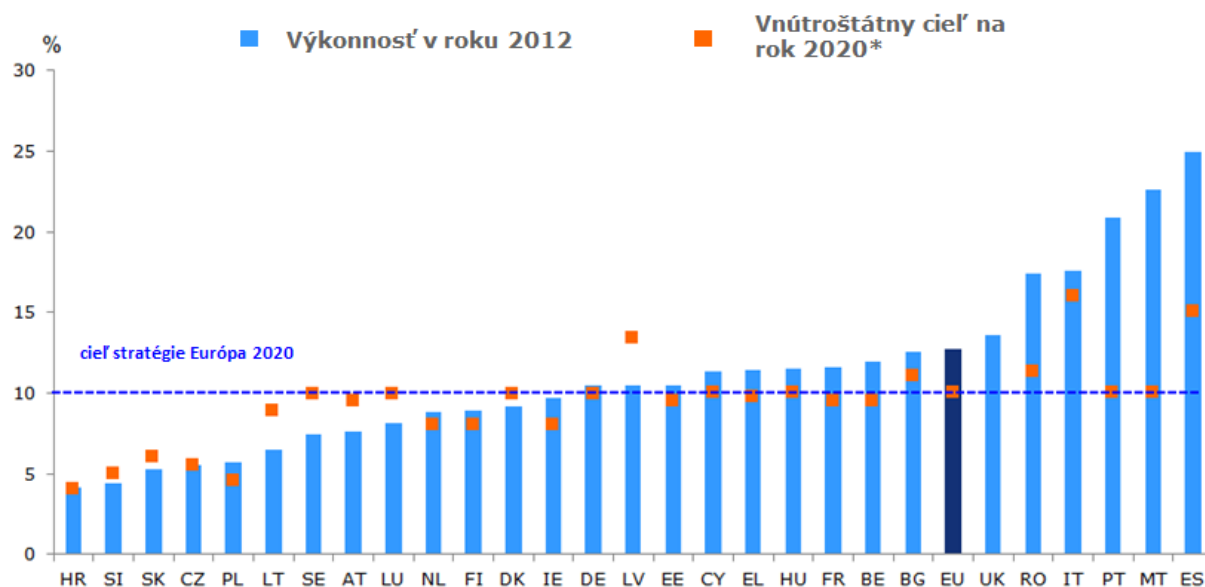
Ambície v súvislosti s mierou predčasného ukončenia vzdelávania a odbornej prípravy sa v jednotlivých členských štátoch líšia. Keďže sa vnútroštátne ciele pohybuju v rozmedzí od 4 % v prípade Chorvátska do 16 % v prípade Talianska, členské štáty preukázali rôzne vysoké ambície, čo cestu k dosiahnutiu stanoveného cieľa viac-menej sťažuje. V roku 2012 už splnilo svoje vnútroštátne ciele deväť členských štátov, konkrétne Dánsko, Slovinsko, Česká republika, Švédsko, Luxembursko, Rakúsko, Lotyšsko, Litva a Slovensko, avšak niektoré z nich si stanovili menej ambiciózne ciele ako ostatné členské štáty. K splneniu svojich cieľov sa takisto približuje Chorvátsko, Nemecko, Holandsko a Fínsko, pričom naopak Španielsko, Portugalsko, Malta a Rumunsko sú od ich splnenia ešte ďaleko. Čiastočne to možno vysvetliť skutočnosťou, že tieto krajiny si stanovili celkom ambiciózne ciele.

Pri pohľade na vývoj v priebehu času možno členské štáty rozdeliť do štyroch skupín. Niektoré členské štáty, ako napr. Španielsko, Rumunsko a Taliansko, vykazujú vysokú mieru predčasného ukončenia vzdelávania a odbornej prípravy a pomerne malý pokrok. Portugalsko a Malta takisto vykazujú vysokú mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky, avšak od roku 2000 dosiahli značný pokrok. Na druhom konci spektra niektoré krajiny s dobrými výsledkami dosiahli od roku 2000 len mierny pokrok – v prípade Luxemburska a Chorvátska sa miera predčasného ukončenia vzdelávania a odbornej prípravy v rokoch 2000 až 2012 dokonca zvýšila. Najlepšie výsledky dosahuje Dánsko a Litva, ktorým sa darí kombinovať nízku mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky so značným pokrokom od roku 2000. Podľa posledných prognóz svoj cieľ do roku 2020 pravdepodobne dosiahne väčšina členských štátov s výnimkou Španielska, Portugalska a

Rumunská.

Osoby, ktoré predčasne ukončili vzdelávanie a odbornú prípravu v členských štátoch EÚ

(vo veku 18 – 24 rokov, nanajvýš s nižším sekundárnym vzdelaním bez ďalšieho vzdelávania alebo odbornej prípravy)

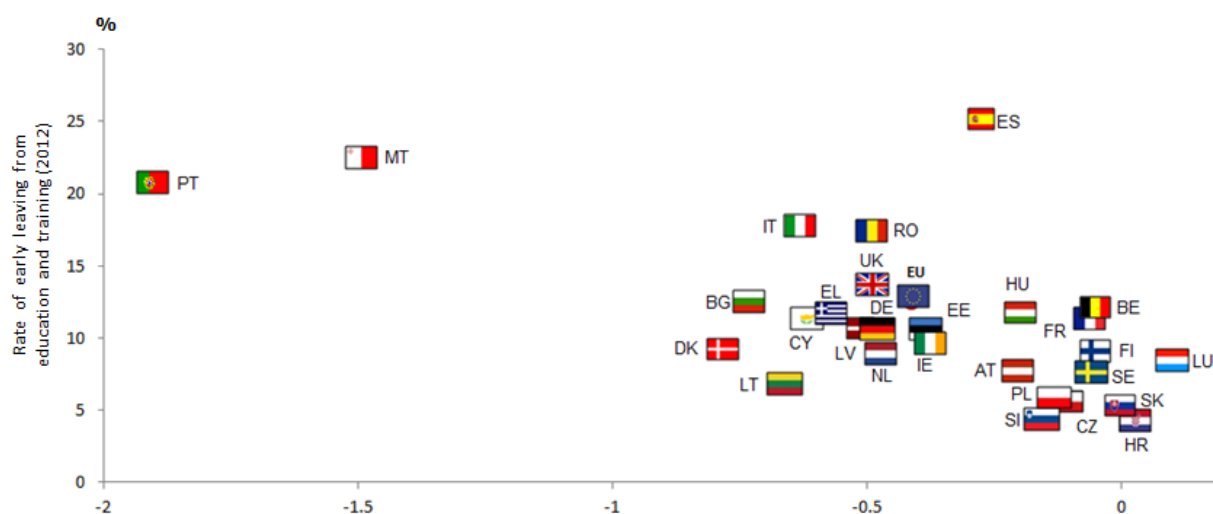

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Priemerný podiel osôb, ktoré predčasne ukončili vzdelávanie a odbornú prípravu, bol v roku 2012 na úrovni 12,7 %, zatiaľ čo cieľ pre rok 2020 bol stanovený na úrovni 10 %.

* EÚ-28, DK, DE, LU a SE: < 10%; LT: < 9 %; SK: < 6%. UK si cieľ nestanovilo.

Situácia v roku 2012 a pokrok od roku 2000* podľa krajiny

Ročná zmena miery predčasného ukončenia vzdelávania a odbornej prípravy v percentuálnych bodoch (2000 – 2012)

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Mieru predčasného ukončenia vzdelávania a odbornej prípravy v EÚ sa darilo znižovať v období rokov 2002 – 2012 približne o 0,4 percentuálneho bodu ročne (horizontálna os), pričom v roku 2012 tento ukazovateľ dosiahol úroveň 12,7 % (vertikálna os).

* EÚ: 2002 – 2012.

Predčasné ukončenie školskej dochádzky sa vyznačuje postupne sa znižujúcimi variáciami v celej EÚ. Rozdiel medzi najnižšou a najvyššou mierou predčasného ukončenia školskej dochádzky klesol v rokoch 2000 až 2012 o viac ako polovicu. V roku 2000 vykazovalo najnižšiu mieru na úrovni 7,3 % Švédsko a najvyššiu mieru na úrovni 54,2 % vykazovala Malta, čím celkový rozdiel dosiahol úroveň 46,9 percentuálneho bodu. V roku 2012 tento rozdiel klesol na 20,7 percentuálneho bodu, pričom najnižšiu mieru na úrovni 4,2 % vykazovalo Chorvátsko a najvyššiu na úrovni 24,9 % Španielsko. Celkovo možno konštatovať, že tendenciu k najvyššej miere predčasného ukončenia vzdelávania a odbornej prípravy vykazujú krajiny na juhu Európy. Naopak regióny v severnej a východnej Európe majú prevažne nízku mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky, na rozdiel od regiónov v južnej Európe.

CIEĽ STRATÉGIE EURÓPA 2020 V OBLASTI VZDELÁVANIA (2)

**ZVÝŠIŤ PODIEL OBYVATEĽOV VO VEKU 30 – 34 ROKOV, KTORÍ MAJÚ
UKONČENÉ TERCIÁRNE VZDELANIE, MINIMÁLNE NA 40 %**

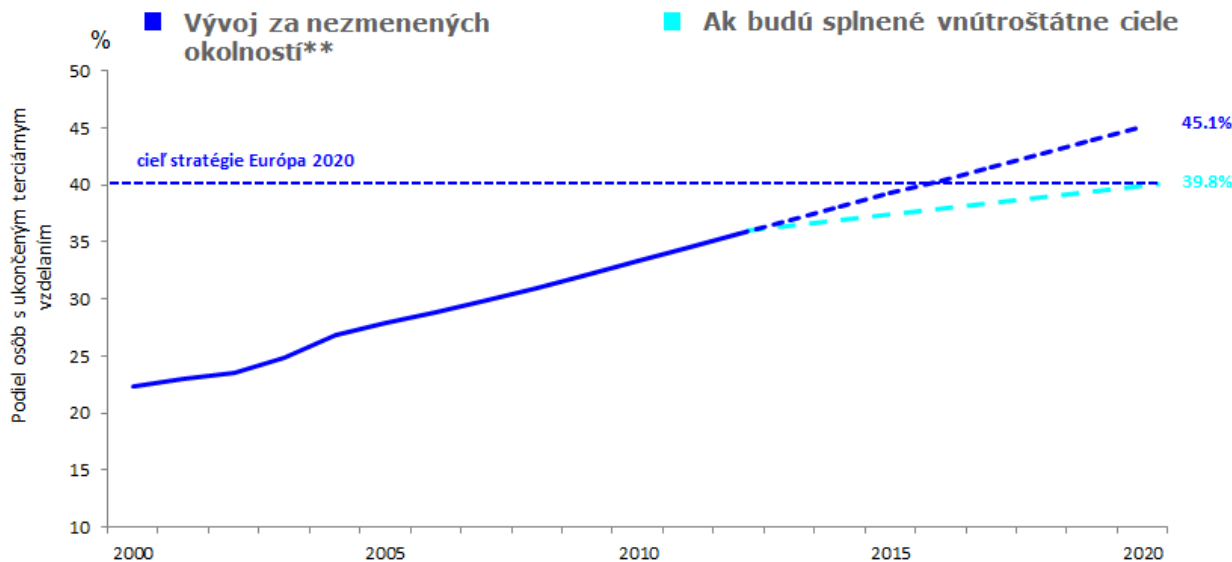
1. Súčasný stav na úrovni EÚ

Pri plnení cieľa stratégie Európa 2020, ktorým je zabezpečenie podielu obyvateľov s ukončeným terciárnym (alebo rovnocenným) vzdelaním vo výške 40 %, sa dosiahol dobrý pokrok, avšak v úsilí je potrebné pokračovať. Cieľom druhého ukazovateľa v oblasti vzdelávania je zvýšiť podiel mladých ľudí vo veku 30 – 34 rokov, ktorí majú ukončené terciárne (alebo rovnocenné) vzdelanie, na 40 %. Keďže v roku 2000⁹ sa pohyboval na úrovni 22,4 %, v roku 2005 na úrovni 27,9 % a v roku 2012 na úrovni 35,7 %, čo zodpovedá zvýšeniu o 13,3 percentuálneho bodu za 12 rokov, EÚ zaznamenala výrazný pokrok k dosiahnutiu svojho cieľa a počet osôb s ukončeným terciárnym vzdelaním sa rýchlo zvyšoval. Od dosiahnutia cieľa stratégie Európa 2020, t. j. 40 %, delí EÚ len 4,3 percentuálneho bodu.

Splnenie cieľa stratégie Európa 2020 v oblasti dosahovania terciárneho vzdelania do roku 2020 je na dosah. Súdiac podľa posledného vývoja, keď sa dosiahol značný pokrok, a za predpokladu, že tento trend bude pokračovať, je veľmi pravdepodobné, že cieľ v oblasti terciárneho (alebo rovnocenného) vzdelania sa môže dosiahnuť.

Podiel osôb s ukončeným terciárnym vzdelaním v EÚ, 2000 – 2020*

(% obyvateľov vo veku 30 – 34 rokov s ukončeným terciárnym vzdelaním – úrovne ISCED 5 a 6)

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Na základe súčasných záväzkov by podiel osôb s ukončeným terciárnym vzdelaním v EÚ mohol v roku 2020 dosiahnuť úroveň 45,1 %.

* 2000 – 2001: údaje za EÚ-27.

** Vývoj za nezmenených okolností zodpovedá extrapolácii vývoja v období rokov 2000 – 2012.

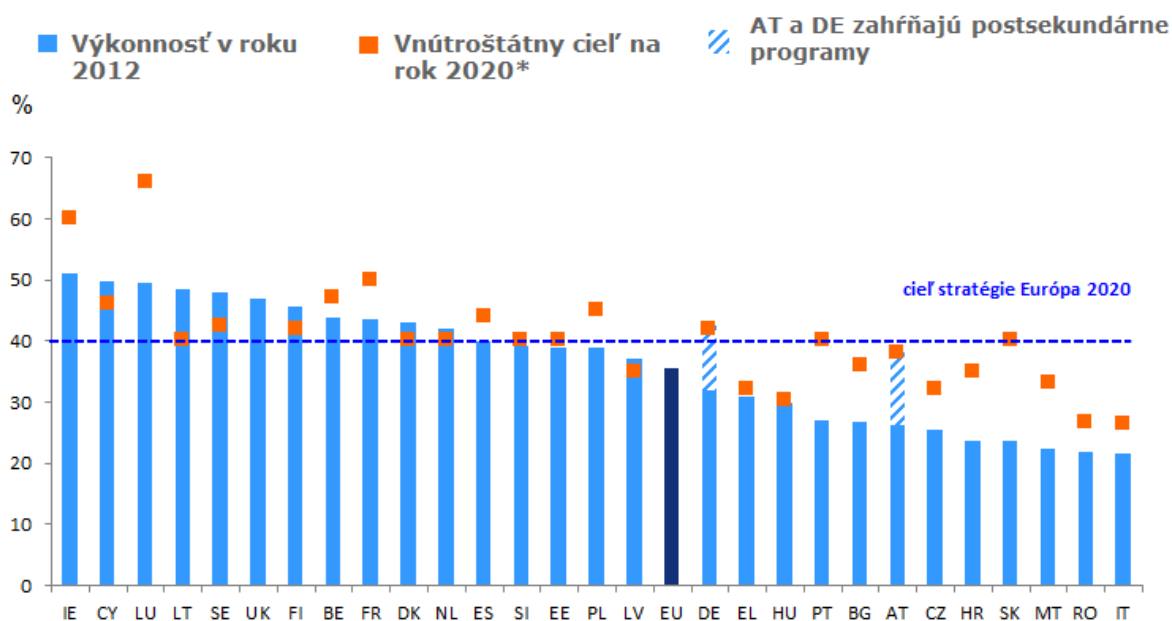
⁹ Údaje za EÚ-27.

2. Súčasný stav a pokrok na úrovni členských štátov

Pri zvyšovaní podielu osôb s terciárnym vzdelaním sa dosiahol dobrý pokrok, hoci niektoré členské štáty si stanovili vyššie ambície než iné. Tieto rozdiely v ambíciách členských štátov sa odzrkadľujú vo vnútroštátnych cieľoch, ktoré sa pohybujú v rozmedzí od 26 – 27 % v prípade Talianska a 60 % v prípade Írska. V roku 2012 už dosiahlo svoj cieľ týchto 9 členských štátov: Lotyšsko, Holandsko, Dánsko, Fínsko, Švédsko, Litva, Cyprus, Nemecko a Rakúsko¹⁰. Maďarsko, Slovinsko a Estónsko sú tesne za nimi a veľmi blízko k dosiahnutiu svojho cieľa. Malta, Slovensko, Luxembursko, Portugalsko a Chorvátsko sú od dosiahnutia svojich cieľov najďalej, pričom Írsko delí od dosiahnutia jeho cieľa 9 percentuálnych bodov. Niektoré z týchto krajín, ako napríklad Slovensko, Portugalsko, Írsko a Luxembursko, si stanovili ambiciózne ciele 40 %, 60 % a 66 %, na rozdiel od Talianska, ktoré si stanovilo menej ambiciózne cieľ na úrovni 26 %. Pokiaľ ide o pokrok dosiahnutý za posledné desaťročie, krajiny možno rozdeliť do štyroch skupín. Niektoré členské štáty, konkrétne Bulharsko, Grécko, Chorvátsko, Rakúsko, Taliansko, Česká republika a Rumunsko, sa vyznačujú jednak nízkym podielom osôb s ukončeným terciárnym vzdelaním a jednak malým pokrokom od roku 2000. Ostatné krajiny dosiahli od roku 2000 napriek nízkej výkonnosti značný pokrok. Týka sa to najmä Portugalska a Maďarska. V skupine krajín, ktoré z hľadiska podielu osôb s ukončeným terciárnym vzdelaním dosahujú lepšie výsledky, sa pomalým pokrokom vyznačuje Fínsko, Belgicko či Španielsko, a vysoký pokrok sa podarilo dosiahnuť v Luxembursku, Litve, Írsku a vo Švédsku. Pokiaľ ide o prognózy na rok 2020, očakáva sa, že svoj cieľ splní väčšina členských štátov s výnimkou Malty, Portugalska a Slovenska.

Podiel osôb s ukončeným terciárnym vzdelaním v členských štátoch EÚ

(obyvateľstvo vo veku 30 – 34 rokov s ukončeným terciárnym vzdelaním – úrovne ISCED 5 a 6)

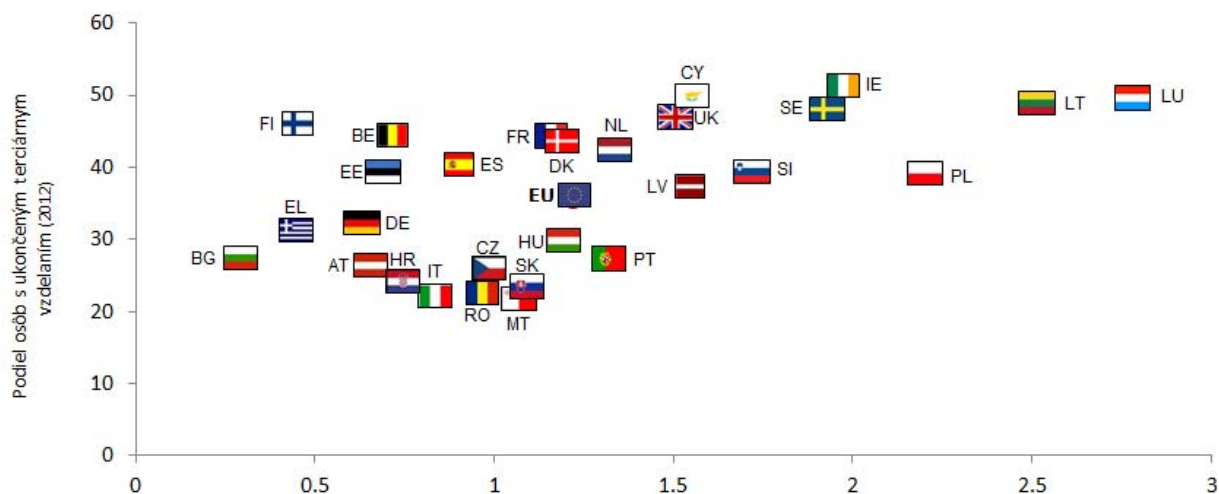
Zdroj: Európska komisia

Legenda: Podiel osôb s ukončeným terciárnym vzdelaním bol v EÚ v roku 2012 na úrovni 35,7 %, zatiaľ čo cieľ pre rok 2020 bol stanovený na úrovni 40 %.

* EÚ-28, DK: aspoň 40 %; DE: 42 %, vrátane ISCED 4; IT: 26 – 27 % (predpokladalo sa 26,5 %); LV: 34 – 36 % (predpokladalo sa 35 %); NL: viac ako 40 %; AT: 38 %, vrátane ISCED 4/4a; SE: 40 – 45 % (predpokladalo sa 42,5 %); UK si cieľ nestanovilo; FI: 42 % (užšie vymedzenie); FR: obyvateľstvo vo veku 17 – 33 rokov.

¹⁰ Je nutné poznamenať, že Nemecko a Rakúsko si stanovili odlišné ciele ako ostatné členské štáty, pretože do nich zahrnuli aj podiel osôb s ukončeným postsekundárnym vzdelaním.

Situácia v roku 2012 a pokrok od roku 2000 podľa krajiny*

Ročná zmena podielu osôb s ukončeným terciárnym vzdelaním v percentuálnych bodoch (2000 – 2012)

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Podiel osôb s ukončeným terciárnym vzdelaním v EÚ rástol v rokoch 2000 – 2012 o viac ako 1 percentuálny bod ročne (horizontálna os), pričom v roku 2012 dosiahol úroveň 35,7 % (vertikálna os).

* 2000: údaje za EÚ-27.

Porovnanie výsledkov medzi jednotlivými štátmi v EÚ ponúka zmiešaný obraz.

Severná Európa vykazuje najvyšší podiel osôb s ukončeným terciárnym vzdelaním, čo sa odzrkadľuje aj vo výsledkoch regiónov jednotlivých krajín. Veľký rozdiel v oblasti terciárneho vzdelávania vo výške 35,2 percentuálneho bodu, ktorý v roku 2000 panoval medzi najslabšou Maltou a najsilnejšou Litvou, v priebehu rokov klesal a v roku 2012 sa dostal na úroveň 29,4 percentuálneho bodu. Najnižší podiel osôb s ukončeným terciárnym vzdelaním vykazuje Taliansko (21,7 %), naopak najúspešnejšie je Írsko (51,1 %). Z porovnania regionálnych výsledkov vyplýva, že v rámci krajín existuje určitý rozptyl, predovšetkým v Španielsku a Nemecku. Odlišné ambície členských štátov sa takisto premietli do výsledkov na regionálnej úrovni, pričom niektoré krajiny vykazujú veľký počet úspešných regiónov, aj napriek tomu, že svoj vnútroštátny cieľ nedosahujú.

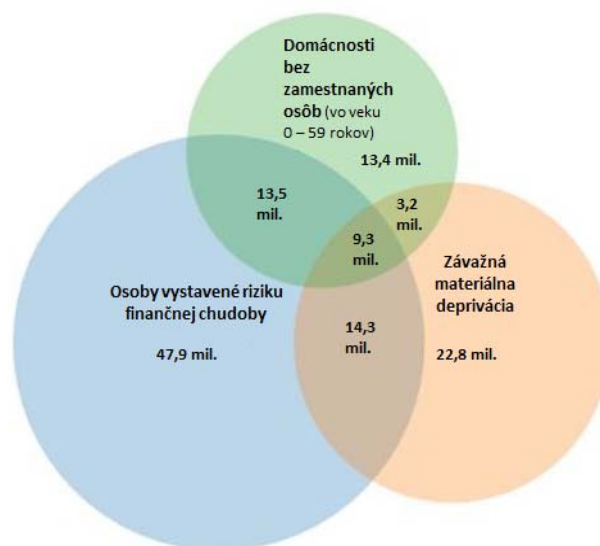
CIEĽ STRATÉGIE EURÓPA 2020 V OBLASTI BOJA PROTI CHUDOBE A SOCIÁLNEMU VYLÚČENIU

VYMANIŤ ASPOŇ 20 MILIÓNOV ĽUDÍ SPOD RIZIKA CHUDOBY ALEBO SOCIÁLNEHO VYLÚČENIA

1. Súčasný stav na úrovni EÚ

Krída zanechala značné sociálne následky a zvýšila množstvo ľudí vystavených chudobe či sociálnemu vylúčeniu, čím oslabil pokrok pri dosahovaní cieľa stratégie Európa 2020, ktorým je vymaniť spod rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia 20 miliónov ľudí. Cieľ, ktorý si EÚ stanovila, zodpovedá situácii, v ktorej je riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia v roku 2020 vystavených 96,4 milióna osôb¹¹. Pojem osoby vystavené riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia, s ktorým ukazovateľ pracuje, zahŕňa počet osôb, ktoré sú postihnuté aspoň jedným z troch druhov chudoby, konkrétne príjmovou chudobou (ide o osoby ohrozené chudobou po sociálnych transferoch¹²), materiálnou chudobou (osoby trpiace závažnou materiálnou depriváciou¹³) a osoby žijúce v domácnostiach s veľmi nízkou intenzitou práce¹⁴.

Osoby vystavené riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia v EÚ, 2012

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Podľa troch rôznych spôsobov merania chudoby bolo v EÚ v roku 2012 riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia vystavených celkovo 124,2 miliónov osôb (z toho 9,3 milióna osôb patrilo do všetkých troch skupín).

¹¹ Ako východiskový rok sa použil rok 2008.

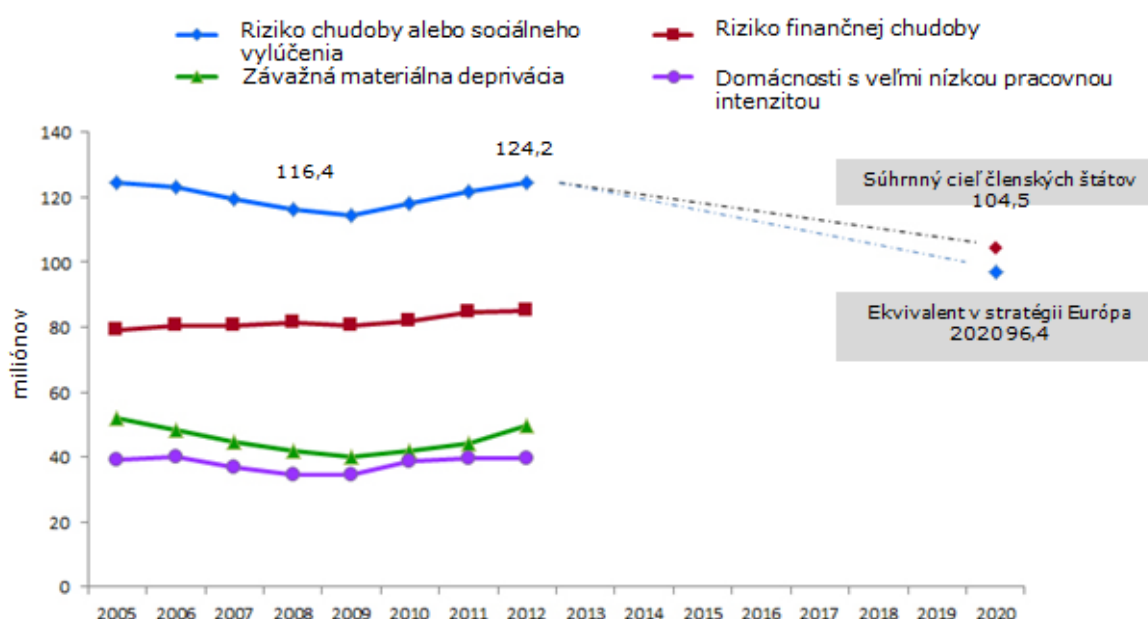
¹² „Osoby s ekvivalentným disponibilným príjmom domácnosti nižším, ako je úroveň hranice rizika chudoby stanovená ako 60 % národného mediánu ekvivalentného disponibilného príjmu (po sociálnych transferoch).“ Zdroj: Európska komisia.

¹³ „Životné podmienky osôb v situácii ťažkej materiálnej deprivácie sú závažným spôsobom ovplyvnené nedostatkom zdrojov; charakterizujú sa aspoň štyrmi z týchto deviatich problémov: nemôžu si dovoliť i) zaplatiť nájomné alebo účty za služby spojené s bývaním, ii) mať v dome primerane teplo, iii) zvládať nečakané výdavky, iv) jesť každý druhý deň mäso, rybu alebo rovnocennú proteínovú stravu, v) mať raz do roka týždeň dovolenky mimo domova, vi) auto, vii) práčku, viii) farebný televízor alebo ix) telefón.“ Zdroj: Európska komisia.

¹⁴ „Ľudia žijúci v domácnostiach s veľmi nízkou intenzitou práce sú ľudia vo veku od 0 do 59 rokov, ktorí nie sú študentmi a ktorí žijú v domácnostiach, v ktorých dospelí pracovali v uplynulom roku menej ako 20 % z ich celkového pracovného potenciálu.“ Zdroj: Európska komisia.

Vzhľadom na tvrdý dosah krízy sa zdá, že cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti boja proti chudobe je nedosiahnuteľný. Roky do roku 2009 sa vyznačovali trvalým poklesom počtu osôb vystavených chudobe alebo sociálnemu vylúčeniu. Najnižší počet osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením – približne 114 miliónov ľudí – bol zaznamenaný v roku 2009¹⁵, pričom v roku 2005 bol na úrovni 124 miliónov osôb¹⁶. Tento pozitívny vývoj však zmarila kríza, v dôsledku ktorej sa zvýšili súhrnné údaje za EÚ-28, pričom počet osôb vystavených riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia vzrástol v roku 2010 na viac ako 118 miliónov, v roku 2011 na viac ako 121 miliónov a v roku 2012 na viac ako 124 miliónov osôb. Najvyšší počet ľudí trpí peňažnou chudobou, pričom závažná materiálna deprivácia rástla najrýchlejšie, a to o 7,1 milióna osôb od roku 2010. Na základe posledných trendov a podľa najnovších prognóz nie je pravdepodobné, že EÚ dosiahne svoj cieľ znížiť do roku 2020 počet osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením na 96,4 milióna, pričom počet týchto osôb by sa mohol pohybovať blízko hodnoty 100 miliónov.

Osoby vystavené riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia, podporné ukazovatele, 2005 – 2020*

Zdroj: Európska komisia

Legenda: V roku 2012 bolo riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia v EÚ vystavených 124 miliónov ľudí, teda o 28 miliónov viac, než sa stanovilo v stratégii Európa 2020.

* 2005 – 2009: údaje za EÚ-27, 2010 – 2012: údaje za EÚ-28. Cieľ na rok 2020 vo výške 96,4 milióna osôb zodpovedá údaju z roku 2008 za EÚ-27 (116,4), od ktorého sa odpočítalo 20 miliónov ľudí, ktorých chce EÚ vymaniť z chudoby a sociálneho vylúčenia. HR nebolo do výpočtu cieľa zahrnuté.

¹⁵ Údaje za EÚ-27.

¹⁶ Údaje za EÚ-27.

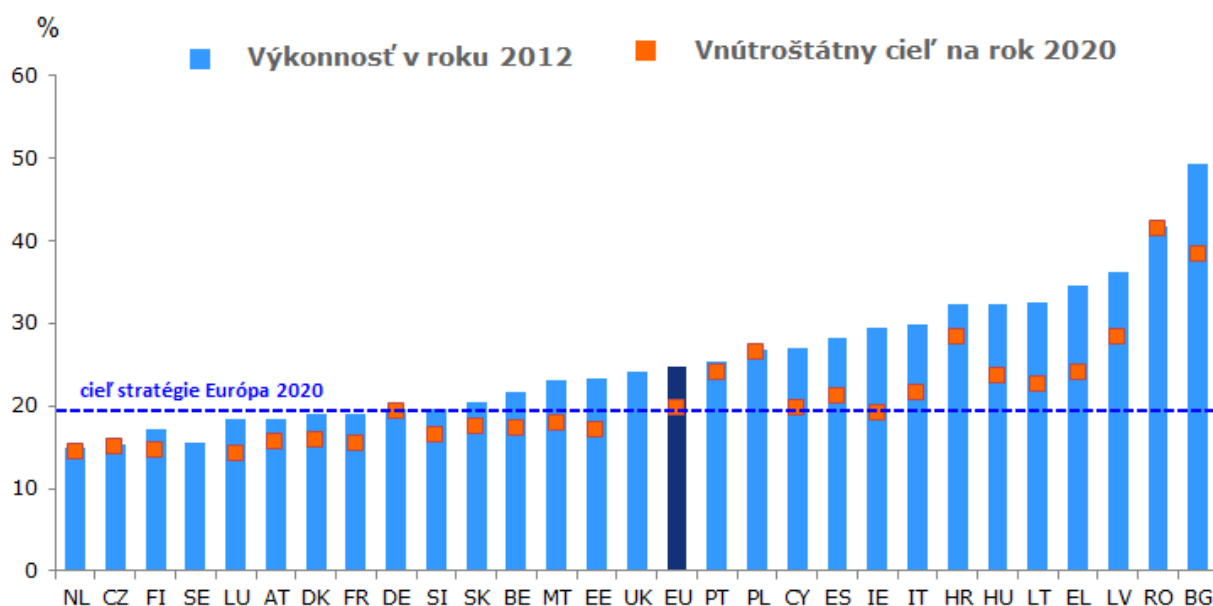
2. Súčasný stav a pokrok na úrovni členských štátov

V dôsledku krízy bol pokrok v oblasti znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia doteraz veľmi obmedzený. V porovnaní s európskym cieľom vymaniť 20 miliónov ľudí z chudoby a sociálneho vylúčenia sú vnútroštátne ciele v súhrnnom vyjadrení menej ambiciózne a zodpovedajú zníženiu počtu osôb, ktorým hrozí chudoba alebo sociálne vylúčenie, približne o 12 miliónov. V dôsledku krízy sa riziko chudoby a sociálneho vylúčenia zvýšilo vo väčšine členských štátov. V roku 2012 svoje ciele preto splnili len dve krajiny – Nemecko a Lotyšsko¹⁷. Poľsko je veľmi blízko k splneniu svojho cieľa a Bulharsko, Litva, Česká republika a Fínsko idú dobrým smerom. Najďalej od splnenia svojho cieľa je Taliansko, Maďarsko, Grécko a Španielsko.

Rozdiely medzi členskými štátmi sa zvyšujú. Kríza nepostihla všetky členské štáty rovnakou mierou ani intenzitou a rozdiely medzi členskými štátmi ešte viac zvýšila. V roku 2008 bolo na opačných koncoch spektra Holandsko, kde bolo riziko chudoby alebo sociálneho vylúčenia vystavených 14,9 % obyvateľstva, a Bulharsko so 44,8 %. Rozdiel medzi nimi tak dosahoval takmer 30 percentuálnych bodov. Tento rozdiel sa v roku 2012 zvýšil na 34,3 percentuálneho bodu, keď sa pohyboval v rozmedzí od 15 % v prípade Holandska do 49,3 % v prípade Bulharska.

Osoby vystavené riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia v členských štátoch EÚ*

(% obyvateľstva)

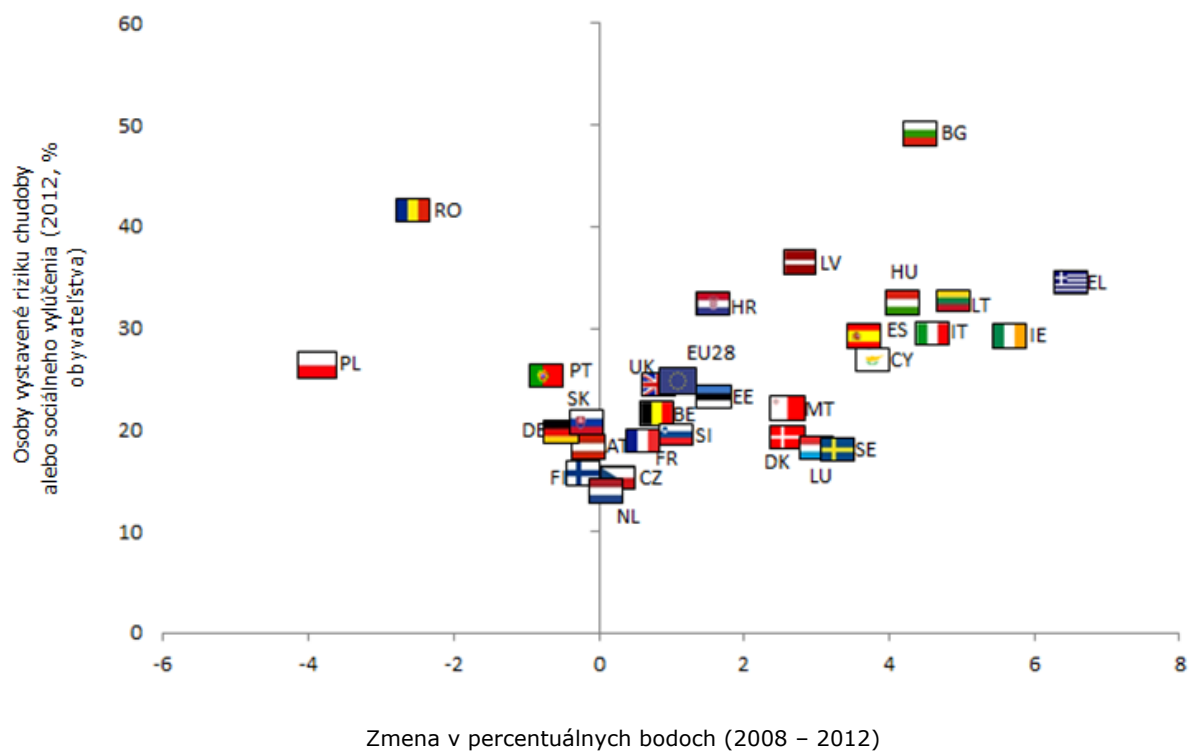
Zdroj: Európska komisia

Legenda: V roku 2012 bolo riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia v EÚ vystavených 24,8 % obyvateľstva, teda o 5 percentuálnych bodov viac, než sa stanovilo v stratégii Európa 2020.

* Cieľ na rok 2020 sa týka miery ohrozenia chudobou alebo sociálnym vylúčením, ak by sa do roku 2020 dosiahol – UK, SE neboli zahrnuté z dôvodu osobitostí ich vnútroštátnych cieľov; IE: 2011.

¹⁷ Tieto krajiny splnili svoje vnútroštátne ciele, ktoré nie sú vyjadrené ako osoby vystavené riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia.

Situácia v roku 2012 a pokrok od roku 2008 podľa krajiny

Zdroj: Európska komisia

Legenda: Podiel obyvateľstva vystaveného riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia vzrástol v rokoch 2008 až 2012 o viac ako 1 percentuálny bod (horizontálna os), pričom v roku 2012 dosiahol úroveň 24,8 % (vertikálna os).

2008: údaje za EÚ-27.

Príloha III: Prehľad plnenia hlavných iniciatív

HLAVNÁ INICIATÍVA „PROGRAM PRE NOVÉ ZRUČNOSTI A NOVÉ PRACOVNÉ MIESTA“

1. Cieľ hlavnej iniciatívy

„Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“ je komplexnou iniciatívou v oblasti zamestnanosti, ktorá zahŕňa problematiku flexiistoty, zručností, pracovných podmienok a tvorby pracovných miest. Jej cieľom je zvýšiť zamestnanosť i počet a kvalitu pracovných miest, pomôcť ľuďom predvídať a riadiť zmeny tým, že ich vybaví správnym súborom zručností a schopností, modernizovať trh práce a systémy sociálneho zabezpečenia a zabezpečiť, aby sa výhody spojené s rastom dostali do všetkých častí EÚ. V rámci tejto hlavnej iniciatívy boli stanovené štyri hlavné priority: i) zlepšiť fungovanie európskych trhov práce prostredníctvom prispôsobenia politik flexiistoty situácii v pokrízovom období, ii) vybaviť ľudí zručnosťami prispôsobenými potrebám trhu práce, iii) zlepšiť kvalitu práce a pracovné podmienky a iv) podporiť tvorbu pracovných miest a dopyt na trhu práce. Tento program je výsledkom úsilia medzi Komisiou a európskymi inštitúciami, členskými štátmi, sociálnymi partnermi, ako aj inštitúciami vzdelávania a odbornej prípravy a jeho účelom je realizovať 13 kľúčových opatrení doplnených o ďalšie podporné opatrenia.

2. Stav v roku 2014

2.1 Výsledky a dosah

Pokrok pri plnení iniciatívy bol zatiaľ zmiešaný. Všetky opatrenia v oblasti flexiistoty a zručností boli dokončené, pričom sa prispôbili novému hospodárskemu kontextu. Výsledky v oblasti kvality práce a pracovných podmienok sú rôznorodejšie, pričom sa dosiahol len malý pokrok v súvislosti s pracovným časom a bezpečnosťou a ochranou zdravia. Nijaký pokrok sa nedosiahol v súvislosti s návrhom hlavných zásad na podporu podmienok, za ktorých možno vytvárať pracovné miesta, aj keď sa týmto kľúčovým opatrením do istej miery zaoberá európsky semester.

2.2 Poučenia

Dosah tejto hlavnej iniciatívy na makroekonomickej úrovni bol obmedzený. Jednotlivé iniciatívy, ktoré boli zavedené, časom pomôžu zlepšiť fungovanie trhu práce a prekonať najväčšie prekážky, najmä v oblasti zručností a mobility. Vzhľadom na krízu je však celkový makroekonomický vplyv tejto hlavnej iniciatívy obmedzený.

Povedomie o tejto hlavnej iniciatíve bolo v niekoľkých ohľadoch blokované. V roku 2012 si prehĺbenie krízy vyžiadalo, aby sa táto iniciatíva doplnila o komplexnú agendu na zabezpečenie oživenia hospodárstva sprevádzaného tvorbou veľkého počtu pracovných miest. V dôsledku prijatia balíka opatrení v oblasti zamestnanosti¹⁸ v apríli 2012 a balíka opatrení v oblasti zamestnanosti mládeže¹⁹ v decembri 2012 sa zameranie politiky a komunikačné úsilie do značnej miery od tejto hlavnej iniciatívy odklonili. V rámci iniciatívy sa v plnej miere nepodarilo vytvoriť ucelený rámec v oblasti politiky zamestnanosti ani využiť synergiu medzi jednotlivými opatreniami. Prepojenie s európskym semestrom bolo obmedzené, najmä medzi iniciatívami na úrovni EÚ prijatými v kontexte hlavnej iniciatívy a analýzami jednotlivých krajín a odporúčaniami pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra.

¹⁸ COM(2012) 173.

¹⁹ COM(2012) 727.

HLAVNÁ INICIATÍVA „MLÁDEŽ V POHYBE“

1. Cieľ hlavnej iniciatívy

Iniciatíva „Mládež v pohybe“ sa vzťahuje na vzdelávanie a zamestnanosť a jej cieľom je zvýšiť výkonnosť vzdelávacích systémov, riešiť výzvy, ktorým čelia mladí ľudia na trhu práce, a uľahčiť prechod zo školy do zamestnania. V rámci iniciatívy „Mládež v pohybe“ boli stanovené štyri prioritné oblasti, ktoré odrážajú význam i) podpory pri získavaní zručností prostredníctvom vzdelávania (formálneho, neformálneho a informálneho), ii) podpory účasti mladých ľudí na vysokoškolskom vzdelávaní, iii) podpory vzdelávacej a pracovnej mobility a iv) podpory zamestnávania mladých ľudí. Cieľom tejto iniciatívy je použiť finančné prostriedky EÚ ako prostriedok na zlepšenie príležitostí na vzdelávanie a odbornú prípravu, zamestnatelnosti a zamestnanosti mladých ľudí.

2. Stav v roku 2014

2.1 Výsledky a dosah

Iniciatíva „Mládež v pohybe“ využíva komplexný a integrovaný prístup. Prepojením otázok vzdelávania a zamestnanosti a prostredníctvom úsilia o dosiahnutie hladkého prepojenia medzi nimi sa v rámci iniciatívy „Mládež v pohybe“ zvolila komplexná logika. To umožnilo spojiť súbor opatrení EÚ, ktoré sú relevantné pre mladých ľudí, a vyčleniť problematiku mládeže prioritné miesto v rámci európskych a vnútroštátnych programov.

Iniciatívu „Mládež v pohybe“ sa podarilo vykonať dôkladne. Všetky opatrenia, ktoré na túto hlavnú iniciatívu nadväzovali, boli realizované s výnimkou preukazu „Mládež v pohybe“, ktorý bol nahradený inými nástrojmi. V každom zo štyroch pilierov iniciatívy sa podnikli opatrenia: i) v roku 2011 bolo vypracované odporúčanie Rady zacielené na predčasné ukončovanie školskej dochádzky²⁰, ktoré stimulovalo opatrenia na vnútroštátnej úrovni na zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky, a bola posilnená spolupráca v oblasti odborného vzdelávania a odbornej prípravy na európskej úrovni; ii) Komisia vydala oznámenie, ktorého ústrednou témou bola modernizácia vysokoškolského vzdelávania; iii) prostredníctvom škály nástrojov bola posilnená mobilita, konkrétne prostredníctvom nového integrovaného prístupu v rámci programu Erasmus+, európskeho pasu zručností a programu „Tvoje prvé pracovné miesto EURES“, ktorého účelom je ponúknuť mladým ľuďom príležitosti na trhu práce vo všetkých 28 členských štátoch; iv) v záujme boja proti nezamestnanosti a neaktivite mladých ľudí bolo prijaté odporúčanie Rady²¹, ktorým sa zriaďuje záruka pre mladých ľudí²², a boli spustené systémy záruk pre mladých ľudí – tieto systémy môžu získať podporu z európskych štrukturálnych a investičných fondov a z iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí, konkrétne v tých členských štátoch, kde sa nachádzajú regióny, v ktorých je miera nezamestnanosti mladých ľudí vyššia ako 25 %.

2.2 Poučenia

Oznámenie „Mládež v pohybe“ bolo ovplyvnené niekoľkými nedostatkami. Povaha rámcového programu a dlhodobé zameranie opatrení uvedených v iniciatíve boli v kontraste s očakávaniami niektorých zainteresovaných strán operačného výdavkového programu. Oznámenie o programoch a iniciatívach, ktoré boli spustené v oblasti vzdelávania a zamestnanosti mladých ľudí, viedlo k istej zámene so samotnou hlavnou iniciatívou.

²⁰ 2011/C191/01.

²¹ 2013/C120/01.

²² Záruka pre mladých ľudí zabezpečuje, aby všetci mladí ľudia vo veku do 25 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže do štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo ukončení formálneho vzdelávania.

HLAVNÁ INICIATÍVA „INOVÁCIA V ÚNII“

1. Cieľ hlavnej iniciatívy

„Inovácia v Únii“ je komplexným súborom opatrení, ktorých cieľom je vytvoriť v EÚ prostredie priaznivé pre inovácie. „Inovácia v Únii“ sa usiluje podporiť výskum a inovácie v EÚ prostredníctvom série opatrení v prospech verejných orgánov, podnikateľov, výskumných pracovníkov a inžinierov i občanov. Prednosť majú problémy spoločného záujmu, aby boli skvalitnené rámcové podmienky a prístup výskumu a inovácií k financovaniu, a tým sa následne otvorila cesta jednotnému trhu s inováciami. Pri plnení tohto cieľa sa „Inovácia v Únii“ opiera o 34 záväzkov a financovanie z viacerých nástrojov vrátane programu Horizont 2020.

2. Stav v roku 2014

2.1 Výsledky a dosah

Plnenie tejto iniciatívy je na dobrej ceste. Z opatrení stanovených v súvislosti s iniciatívou „Inovácia v Únii“ už prebieha 100 % s rôznou úrovňou realizácie. Ide najmä o päť európskych partnerstiev v oblasti inovácií, ktoré sa zaoberajú i) aktívnym a zdravým starnutím, ii) udržateľnosťou a produktivitou poľnohospodárstva, iii) inteligentnými mestami a obcami, iv) vodou a v) surovinami. Tieto partnerstvá boli zriadené s cieľom podporiť spoluprácu EÚ a zúčastnených strán na celoštátnej a regionálnej úrovni. Opatrenia, vďaka ktorým sa zvýšilo využívanie verejného obstarávania v prípade inovácií, zaviedol preukaz pre cezhraničné investície rizikového kapitálu či vytvorila jednotná patentová ochrana, prispievajú k zvýšeniu otvorenosti podnikateľského prostredia voči inováciám. V roku 2014 sa takisto podnikli kroky na vytvorenie Európskeho výskumného priestoru, ktorého cieľom je zvýšiť účinnosť a efektívnosť verejných systémov výskumu, aby dosahovali vyššiu produktivitu a generovali vyššiu konkurencieschopnosť a vyššiu rast v EÚ.

Boli zavedené nástroje na monitorovanie. Komplexný prehľad výsledkov inovácie poskytuje hodnotenie inovačnej výkonnosti členských štátov EÚ a príslušné silné a slabé stránky ich systémov výskumu a inovácií. Okrem toho bol navrhnutý nový ukazovateľ výsledkov v oblasti inovácií, ktorým sa majú monitorovať výsledky EÚ a jej členských štátov v oblasti inovácií v porovnaní s ich hlavnými obchodnými partnermi – naďalej však prebiehajú práce na odstraňovaní jeho nedostatkov. Tento ukazovateľ sa počíta na základe štyroch hlavných zložiek, konkrétne technologických inovácií, zamestnanosti v činnostiach vyžadujúcich vysokú úroveň znalostí, konkurencieschopnosti tovarov a služieb vyžadujúcich vysokú úroveň znalostí a zamestnanosti v rýchlo rastúcich podnikoch v inovačných odvetviach.

2.2 Poučenia

Kľúčové je vykonávanie opatrení v plnom rozsahu. Opatrenia stanovené v rámci iniciatívy „Inovácia v Únii“ idú správnym smerom. Zhmotnenie súvisiacich výhod však do značnej miery závisí od riadneho vykonávania.

„Inovácia v Únii“ nezabránila rastúcemu riziku, že v EÚ vznikne inovačná priepasť. Od roku 2008 sa EÚ podarilo o polovicu zmenšiť inovačnú priepasť, ktorá ju delí od Spojených štátov a Japonska. Napriek tomu sa dynamika v EÚ vo vyrovnávaní inovačnej výkonnosti medzi členskými štátmi zastavila a rozdiely medzi krajinami sa zväčšujú.

HLAVNÁ INICIATÍVA „DIGITÁLNA AGENDA PRE EURÓPU“

1. Cieľ hlavnej iniciatívy

„Digitálna agenda pre Európu“ bola navrhnutá tak, aby EÚ a jej členským štátom pomohla využívať výhody konkurencieschopného jednotného digitálneho trhu. Čeliac roztriešteniu európskych trhov, ktoré EÚ bráni vo využívaní výhod digitálneho hospodárstva, pokiaľ ide o produktivitu, zamestnanosť a rast, je cieľom iniciatívy „Digitálna agenda pre Európu“ uvoľniť potenciál digitálnych technológií a šíriť digitálnu kultúru v EÚ. Uvedený cieľ malo pôvodne splniť 101 opatrení zoskupených do siedmich pilierov. V nadväznosti na preskúmanie iniciatívy, ktoré sa uskutočnilo v decembri 2012, bolo za kľúčové označených sedem nových opatrení. Tieto opatrenia predovšetkým podčiarkujú význam podpory digitálnej infraštruktúry, zlepšenia regulačného prostredia, podpory digitálnych zručností a pracovných miest a zavedenia zacielených stratégií v oblasti kybernetickej bezpečnosti, výpočtových mračien a mikroelektroniky.

2. Stav v roku 2014

2.1 Výsledky a dosah

Tejto hlavnej iniciatíve sa podarilo zamerať potrebnú politickú pozornosť na digitálne hospodárstvo. Jej silné stránky spočívajú na vytvorení koherentného a na budúcnosť orientovaného akčného rámca. Každoročné uverejnenie hodnotiacej tabuľky digitálnej agendy a každoročná schôdza zhromaždenia zainteresovaných strán pre digitálnu agendu prispeli k pritiahnutiu pozornosti politikov a médií. „Digitálna agenda pre Európu“ takisto poskytla impulz pre obdobné opatrenia a akcie v 20 členských štátoch a niekoľkých regiónoch, ktoré zaviedli svoju vlastnú digitálnu agendu.

Pri realizácii naplánovaných opatrení sa dosiahol pokrok. Z opatrení naplánovaných v rámci tejto hlavnej iniciatívy bolo v januári 2014 ukončených alebo na dobrej ceste viac ako 90 % z nich. Používanie internetu je v súčasnosti v celej EÚ veľmi rozšírené, elektronické obchodovanie naberá na sile, hoci jeho cezhraničné využívanie zostáva nateraz obmedzené, rozvíjajú sa služby elektronickej verejnej správy a základné širokopásmové pripojenie v celej EÚ je dokončené.

2.2 Poučenia

Jednotný digitálny trh ešte nie je realitou a treba viac investovať do vysokorýchlostnej infraštruktúry. Pretrvávajúce prekážky, ako je napr. pokračujúce roztrieštenie európskych trhov, nedostatočná infraštruktúra a nedostatok dôvery spotrebiteľov, naďalej bráni dobudovaniu jednotného digitálneho trhu. Nedostatok vysokorýchlostnej širokopásmovej infraštruktúry vyvoláva vážne znepokojenie, keďže by mohol viesť k novej digitálnej priepasti a podnietiť sociálne vylúčenie v určitých oblastiach, najmä vo vidieckych oblastiach.

Účinnosť „Digitálnej agendy pre Európu“ bola ovplyvnená niekoľkými nedostatkami. Viditeľnosť tejto hlavnej iniciatívy utrpela v dôsledku nedostatočného zamerania, keďže bol naplánovaný vysoký počet konkrétnych opatrení. Táto hlavná iniciatíva takisto nebola schopná zabezpečiť pre informačné a komunikačné technológie popredné miesto v programoch štrukturálnych reforiem.

HLAVNÁ INICIATÍVA „PRIEMYSELNÁ POLITIKA VO VEKU GLOBALIZÁCIE“

1. Cieľ hlavnej iniciatívy

„Priemyselná politika vo veku globalizácie“ sa usiluje o zlepšenie konkurencieschopnosti európskeho priemyslu prostredníctvom koordinovaného prístupu. Táto iniciatíva kladie dôraz na potrebu skĺbiť inovácie, diverzifikáciu a udržateľnosť a podporovať vznik a rozvoj MSP. Budujúc na 70 opatreniach navrhnutých v záujme zvýšenia konkurencieschopnosti európskeho priemyslu, je cieľom tejto iniciatívy dosiahnuť priaznivejšie podnikateľské prostredie a dopĺňať a podporovať priemysel v tom, aby sa vysporiadal s novými globálnymi výzvami.

2. Stav v roku 2014

2.1 Výsledky a dosah

Pri vykonávaní iniciatívy sa dosiahol značný pokrok. Z pôvodne vymedzených 70 kľúčových opatrení už bolo ukončených alebo prebieha 90 %. Oznámenia o priemyselnej politike, ktoré boli uverejnené v rokoch 2010, 2012 a 2014, podporili premietnutie cieľov tejto hlavnej iniciatívy do politiky. Mnohé z týchto opatrení iniciatívy sú zamerané na podporu MSP: bola zrevidovaná iniciatíva „Small Business Act“ pre Európu a v roku 2011 bol prijatý akčný plán, ktorý má MSP pomôcť v prístupe k financovaniu, ako aj stratégia na podporu internacionalizácie týchto podnikov. V roku 2012 bol predstavený súbor opatrení v oblasti štandardizácie, ktorý má zefektívniť stanovovanie noriem. V roku 2013 bol prijatý Program pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME), ktorý má posilniť konkurencieschopnosť a spolu s iniciatívami pre politiku v oblasti kozmického priestoru Copernicus a Galileo dať odvetviu služieb nový rozmer. V roku 2012 bolo predložené oznámenie na podporu podnikania. Cieľom ďalších opatrení je zlepšiť regulačné prostredie pre podniky, najmä prostredníctvom skvalitnenia právnych predpisov pravidelnými „kontrolami vhodnosti“ a zníženia času a nákladov potrebných na založenie podniku, posilniť a prehĺbiť jednotný trh prostredníctvom prijatia Aktov I a II o jednotnom trhu v roku 2011 a 2012 a podporovať inovácie a modernizáciu priemyslu. Podniklo sa aj niekoľko iniciatív zacielených na konkrétne odvetvia.

2.2 Poučenia

„Priemyselná politika vo veku globalizácie“ využíva strednodobý až dlhodobý prístup a v prípade viacerých opatrení bude na dosiahnutie výsledkov potrebný čas. Investície z vnútroštátnych rozpočtov do potrebnej sieťovej infraštruktúry poklesli, vnútorný trh naďalej nie je celkom dokončený, v podmienkach prístupu k finančným prostriedkom pre MSP došlo v priebehu krízy k negatívnemu posunu a pokrok pri zabezpečovaní toho, aby bola pre voľné pracovné miesta v priemysle k dispozícii primerane kvalifikovaná pracovná sila, bol pomalý. Väčšina opatrení zahrnutých v tejto hlavnej iniciatíve je naplánovaná na horizont 3 až 10 rokov. Len malá časť z nich má krátkodobé prevádzkové zameranie. Na pozadí hospodárskej krízy, ktorá mala silný negatívny vplyv na niekoľko odvetví priemyselnej činnosti v EÚ, sa opatrenia tejto hlavnej iniciatívy museli doplniť o opatrenia v kľúčových prioritných oblastiach, čo by mohlo mať krátkodobý, resp. strednodobý účinok.

HLAVNÁ INICIATÍVA „EURÓPA EFEKTÍVNE VYUŽÍVAJÚCA ZDROJE“

1. Cieľ hlavnej iniciatívy

Hlavná iniciatíva „Európa efektívne využívajúca zdroje“ podporuje posun smerom k nízkouhlíkovému hospodárstvu, ktoré efektívne využíva zdroje. Cieľom iniciatívy „Európa efektívne využívajúca zdroje“ je oddeliť rast od využívania zdrojov a poskytnúť dlhodobý rámec, ktorý umožní začleniť efektívne využívanie zdrojov ako kľúčovú zásadu do tvorby politík, najmä v oblasti zmeny klímy, energetiky, dopravy, priemyslu, odpadov a surovín, poľnohospodárstva, rybárstva, biodiverzity a regionálneho rozvoja. Vzhľadom na narastajúci tlak na prírodné zdroje a na medzinárodný rozmer tejto otázky je cieľom iniciatívy „Európa efektívne využívajúca zdroje“ podporiť inteligentnejšie využívanie zdrojov do roku 2020 a zakotviť túto logiku tak, aby sa do roku 2050 dosiahli ďalšie výsledky. Na tento účel zahŕňa sériu iniciatív, ktoré sa začali vykonávať v roku 2011.

2. Stav v roku 2014

2.1 Výsledky a dosah

Časť opatrení obsiahnutých v iniciatíve „Európa efektívne využívajúca zdroje“ sa už na úrovni EÚ začala vykonávať. Komisia už predstavila všetky hlavné opatrenia, ktoré patria do tejto iniciatívy. Konkrétne bol v roku 2011 predložený dlhodobý rámec politiky do roku 2050. Rámec pozostáva z týchto štyroch plánov: „Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo v roku 2050“²³, „Biela kniha – Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – Vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje“²⁴, „Plán postupu v energetike do roku 2050“²⁵ a „Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje“²⁶. Tento strategický rámec bol doplnený o niekoľko strednodobých iniciatív, ku ktorým patrí aj nová stratégia na zachovanie biodiverzity s názvom „Naše životné poistenie, náš prírodný kapitál: stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020“²⁷, „Konceptia na ochranu vodných zdrojov Európy“²⁸ a nový program „Čisté ovzdušie pre Európu“²⁹. Reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá zahŕňa ekologickú zložku, a spoločnej rybárskej politiky sú takisto odvodené od tejto iniciatívy. Komisia bude pokračovať v práci na nadväzujúcich opatreniach, ktoré boli oznámené v plánoch alebo akčných plánoch vypracovaných v rámci tejto iniciatívy. Komisia takisto spresnila plány do roku 2050 v oblasti klímy a energetiky prostredníctvom oznámenia „Rámec politík v oblasti klímy a energetiky na obdobie rokov 2020 až 2030“, ktoré bolo predložené 22. januára 2014³⁰.

2.2 Poučenia

Na meranie efektívnosti využívania zdrojov je potrebný komplexnejší prístup. Efektívnosť využívania zdrojov sa týka mnohých rôznych politík a súvisiacich zdrojov. Na stimuláciu rozvoja tejto politiky by bolo vhodné zaviesť jeden ukazovateľ alebo obmedzený súbor ukazovateľov na účely operatívneho merania zlepšení vo využívaní zdrojov, akými sú napr. energia, materiály, pôda a voda. Je však ťažké zjednodušeným spôsobom analyzovať zmeny vo využívaní zdrojov a navrhnúť dostatočne presné ukazovatele. V tejto práci preto treba pokračovať. Hodnotiaca tabuľka efektívnosti využívania zdrojov, ktorú uverejňuje Eurostat a ktorej hlavným ukazovateľom je produktivita zdrojov, je dôležitým krokom v tomto smere. Takisto je potrebné systematické monitorovanie prostredníctvom kľúčových ukazovateľov, aby sa zhodnotil pokrok v zabezpečovaní konkurencieschopného, bezpečného a udržateľného využívania energie tak, ako sa to vyzdvihlo v politickom rámci pre oblasť klímy a energetiky do roku 2030.

²³ KOM(2011) 112.

²⁴ KOM(2011) 144.

²⁵ KOM(2011) 885.

²⁶ KOM(2011) 571.

²⁷ KOM(2011) 244.

²⁸ COM(2012) 673.

²⁹ COM(2013) 918.

³⁰ COM(2014) 15.

HLAVNÁ INICIATÍVA „EURÓPSKA PLATFORMA PROTI CHUDOBE A SOCIÁLNEMU VYLÚČENIU“

1. Cieľ hlavnej iniciatívy

Cieľom „Európskej platformy proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu“ je zabezpečiť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Stavajúc na roku 2010, ktorý bol Európskym rokom boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, sa táto iniciatíva usiluje zvyšovať povedomie o základných právach ľudí žijúcich v chudobe a sociálnom vylúčení a tieto práva uznávať s cieľom umožniť im dôstojný život a aktívne sa podieľať na živote spoločnosti. Cieľom tejto hlavnej iniciatívy bolo dospieť k integrovanému prístupu v boji proti chudobe tým, že sa prepoja rôzne politiky v hospodárskej, fiškálnej, či sociálnej oblasti alebo v oblasti jednotného trhu. Zakladala sa aj na prístupe partnerstva medzi občianskou spoločnosťou, sociálnymi partnermi a členskými štátmi. Iniciatíva vymedzila záväzky pre Komisiu v týchto piatich oblastiach: i) vykonávať opatrenia vo všetkých oblastiach politiky, ii) zabezpečiť väčšie a efektívnejšie využívanie fondov EÚ na podporu sociálneho začlenenia, iii) podporovať sociálne inovácie podložené dôkazmi, iv) pracovať vo forme partnerstiev a využívať potenciál sociálneho hospodárstva a v) podporovať lepšiu koordináciu politík medzi členskými štátmi. Najmä v iniciatíve „Európska platforma proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu“ sa vymedzilo 64 opatrení, ktoré má Komisia zrealizovať.

2. Stav v roku 2014

2.1 Výsledky a dosah

Vykonávanie tejto iniciatívy postupuje rýchlym tempom. Z uvedených 64 opatrení Komisia doteraz zrealizovala približne dve tretiny. S cieľom pomôcť členským štátom v tom, aby tieto problémy v kontexte pretrvávajúcej krízy vyriešili cestou štrukturálnych reforiem, Komisia vydala politické usmernenia v podobe balíka o sociálnych investíciách³¹ a odporúčania „Investície do detí: východisko z bludného kruhu znevýhodnenia“³², „Rámca EÚ pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov do roku 2020“³³ a bielej knihy s názvom „Program pre primerané, bezpečné a udržateľné dôchodky“³⁴. Komisia predložila návrh smernice o platobných účtoch. Na podporu sociálneho hospodárstva a sociálnych podnikateľov uverejnila oznámenie „Iniciatíva pre sociálne podnikanie“ a zriadila európsky fond sociálneho podnikania. Komisia takisto uverejnila hlavné zásady týkajúce sa aktívneho starnutia a medzigeneračnej solidarity medzi generáciami a vytvorila index aktívneho starnutia. Ďalšou výraznou iniciatívou, ktorá sa vykonáva v kontexte „Európskej platformy proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu“, je výročná konferencia tejto platformy.

2.2 Poučenia

Tento hlavnej iniciatíve zabránilo pri dosahovaní plnej efektívnosti niekoľko prekážok. Po prijatí balíka o sociálnych investíciách sa pozornosť politiky a komunikačného úsilia do značnej miery presunula z tejto hlavnej iniciatívy na iné témy. V rámci tejto hlavnej iniciatívy sa takisto v plnej miere nepodarilo vytvoriť ucelený a integrovaný rámec v oblasti sociálnej politiky ani využiť synergiu medzi jednotlivými opatreniami. Iniciatíva tak predstavuje skôr súbor iniciatív a jej pridaná hodnota nie je samozrejímavá.

³¹ COM(2013) 83.

³² 2013/112/EÚ.

³³ KOM(2011) 173.

³⁴ COM(2012) 55.